

2021. november

due tannózó

válogatás a legjobb diáklapokból

AKKOR VEDD MEG,
HA MÁSNAP IS
KELL!

SZEMÉT VS.
HULLADÉK

INTERJÚ
MUCSI ZOLTÁNNAL ÉS
BEREZNAY DANIVAL

FOGYASSZ OKOSAN!

LACKFI JÁNOS

Ezután is csak online tartana kurzust

ONLINE TANULNI JÓ!

**Nemsokára érettségizel, felvételizel?
Érdekel az agrárpálya?**

**Készülj izgalmas, ingyenes digitális tananyagainkkal,
és irány az agrár felsőoktatás!**

 onlineagrarium.uni-mate.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Lennon-féle módszer

Mire tényleg belekezdenék egy témába, amit előtte jól kitaláltam, átgondoltam, addigra gyakran már mászon jár az eszem, máshogy folytatom, mint terveztem – sosem működött nálam a korai, egyszerű slágerek Beatlesre jellemző Lennon-féle gyakorlat, hogy együltő helyemben megírom a dalt, hogy egy impulzus legyen az egész. Hogy addig fel nem állok, amíg nem érzem késznek, megvalósultnak az ötletet, mert különben az eredeti dal már egy másikká válna, egy összeácsolttá, aminek az elemeit csak úgy utólag teszem hozzá. Mert különben nem arról szólna a dalszerzési folyamat, hogy hogyan legyen meg a természetes íve a számnak, vagy ebben az esetben a csűrés-csavarása a szavaknak, hanem arról, hogy ezeket a külön szerzett részeket hogyan kössém össze. Ha jól mutat végül, akkor vagy szerencse vagy ízlés kérdése a végeredmény, gondolhatják egyesek. Szerencséje meg ugye bárkinek lehet.

Talán a kelletténél nagyobb hatással van rám ez a gondolat, de talán ha nem gondolkodtam volna el most így a papír fölött ülve, akkor nem is jutott volna eszembe ez az egész. Biztos kicsit tétova vagyok, valahol az agyam felső részében közben tudom, talán az is feszélyez, hogy néha attól tartok, hogy én is nagy asztaloknál ülve találok magam egyszer.

Az asztalt jó bentre foglalták, be a tűz közelébe. Mintha a társaság minden tagja – az eredetileg egyébként kívülről, a később elfeledett „belülálló” elvei szerint semmirekellőnek meg akárkinek tartott – Lennon módszerével élve dalt írna együtt: együltő helyükben próbálják/próbáljuk

lehozni a csillagokat, mindenki a refrén szövegére pályázik. Szellemesnek kell lennem nekem is, ha erre a csatamezőre tévedek, felül kellene nekem is kerekednem valakin, nyernem kell egy háborúban, ha legalább a verzét és a refrént összekötő pár ütemet én akarom lecsapni. Résen kellene, hogy legyek, ez tényleg egy ütközet, bár nincs benne túl sok eredetiség. Én ettől félek, hogy ilyen asztalnál fogok ülni.

Nem tudom, itt kik harcolnak kívül, hogy miért teszik, de mindezt ott, egy nagy levegővel kell megtennem nekem is, ha odatévedek, a legjobb oldalam kell mutassam, és a legjobb benyomást kell keltenem, én nekem kell lennem a leglazább fontos nagyembernek a végén, hogy enyém is lehessen a dalból egy kis szelet.

Van itt valami rendszer, amiben mindenki mozog, valami célja is lehet, de én nem értem, tényleg nem. De persze egy ilyen módszertant, hitvallást, ideológiát, mint ami a Lennoné, azt sokféleképpen lehet értelmezni. Legalább ők is dalt akarnak írni, azt hiszem.

Ugye az ötletnek, amin dolgozunk itt asztalnál, annak megvannak a stílusbeli követelményei. Legyen tökök, bevaló hangzása, bár elég, ha csak ezt hiszik róla, az illet szeretik, ezt tudni lehet. Legyen sejtelmes, ezerarcú, de az az arc is azért nem árt, ha jó nagy.

Amikor már igazán megpróbálnám felvenni ennek az idegen műfajnak a sajátosságait, akkor tekernének egyet a hangerőn az asztal túloldalán, az én kis szintetizátorom hangja egy olcsó gyerekhangszer cincogássá válna.

Egyébként a dal rossz metafora, legfeljebb egy nagyon-nagyon drága bordal lehet a végeredmény, nem valami lírai mű, az semmiképp.

De mindenestre van egy ilyen elgondolás a dalszerzésben, én ebben nem hiszek, vagy nem voltam elég ügyes hinni benne. Ezért is jött létre ez a tárgyalássá vált bevezető, ha a magam módján értelmezem a témát, és ezért nem én írom a refrént, a nem magam módján értem.

(Velek Domonkos)

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2021. november, XXIII. évfolyam 9. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Velek Domonkos • Rovatvezetők: Zoom - Erdős Lilla, Talpra, magyar! - Bodor Julcsi, Más.világ - Bihari Bernadett Luca, Kult - Bogdán Noémi • Novemberi szerzőink: Bálint Boglárka, Bogdán Noémi, Erdélyi Biborka, Henyecz Noémi, Lovász Evelin, Oláh Szabolcs, Panulin Boglárka, Reisinger Márk, Tollas Timi, Tóth Katinka, Vörös Rebeka F. • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: due@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

A tehetséges diákújságírókat és a DUE Tallózót a Nemzeti Tehetség Program, a Miniszterelnökség, és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő támogatja.

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózatban a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánközléshez, a cikkeik rövidítéséhez, stilizálásához. • Az iskolaujságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

MATESZ
print-audit

Kiadványunk példányszámát
a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
<http://www.matesz.hu>

Hass, alkoss, gyarapíts Angliában a Brexit után

A 2020-AS ÉV SOK VÁLTOZÁST TARTOGATOTT VILÁGSZERTE, TÖBBEK KÖZÖTT AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG KILÉPÉSÉT AZ EURÓPAI UNIÓBÓL. A VÁLTOZÁSOK MÁRA MÁR ÉRZÉKELHETŐEK ÉS TAPASZTALHATÓAK, DE MILYEN HATÁSSAL IS VANNAK AZ ÚJ SZABÁLYOZÁSOK A KÜLFÖLDI MUNKAVÁLLALÓKRA, DIÁKOKRA ÉS NYARALÓKRA?

Az Egyesült Királyságban már 2016-ban felmerült az Európai Unióból való kilépés, amiről egy népszavazás keretein belül 52%-os többséggel a kilépés mellett döntöttek a britek. A távozási szándékot már 2017-ben jelezték az Európai Tanács felé, ám csak 2020. január 31-én léptek ki. Idén január 1-től pedig már „harmadik országnak”, vagyis Unión kívüli országnak kell tekinteni őket. Ez alól kivételt képez Észak-Írország, ott továbbra is az Európai Unió vám- és áfeszabályok érvényesek.

A be- és kiutazás szabályai szintén megváltoztak Nagy-Britannia területén, valamint a beáramló termékek vámkötelelessé váltak. Uniós tagként nem kellett útlevél a beutazáshoz, ám 2021. január 1-én megszűnt az uniós polgárok ilyenformán történő szabad mozgása. Október 1-től kivezették a személyi igazolványokat, mint beutazáshoz elfogadott okmányokat, így csak útlevéllel lehet igazolni a személyazonosságot. Ez alól kivételt képeznek az előzetesen

letelepedett polgárok, ők 2025. december 31-ig alkalmazhatják személyi igazolványukat a határon való átlépés során.

Mindezek mellett a brit kormány bevezette a vízumrendszert, így az európai uniós állampolgárok csak így tartózkodhatnak az országban, amennyiben az meghaladja a hat hónapot. A vízummentes beutazás is lehetséges, ám nem haladhatja meg a fél éves időtartamot, így a turizmus céljából történő látogatásokhoz nem szükséges vízumot igényelni, a munkavállaláshoz és a tanulmányok végzéséhez viszont igen. A 2020. december 31-ig már ott élő embereknek idén június 30-ig regisztrálniuk kellett magukat az uniós polgárok Letelepedési Rendszerébe, abban az esetben, ha Nagy-Britanniában akartak a továbbiakban maradni, és meg akarták őrizni jogaikat.

Az Egyesült Királyság felsőoktatási intézményei népszerűek voltak a külföldön továbbtanuló magyar diákok körében. Az érdeklődés azonban 2017-től csökkenni

kezdt a Brexit miatti bizonytalanság miatt. A vízum szükségessége mellett más problémákat is vont maga után a kilépés. A 2021-22-es tanévtől az Európai Unió diákjai nem jogosultak a korábban elérhető tandíjtámogatásra. Azoknak a diákoknak az esetében, akik tanulmányaikat már megkezdték, ez nem jelent változást az egyetem elvégzéséig, ehhez azonban szintén elengedhetetlen a letelepedési státusz kérvényezése. Pozitív dolog viszont, hogy több egyetem – például a University of Worcester – bejelentette, hogy tandíjbeli kedvezményekkel és ösztöndíjakkal akarják a továbbiakban is támogatni a külföldről érkező diákokat.

Az Unióból való kilépéstől függetlenül Nagy-Britannia lehetőséget nyújt a dolgozni, tanulni és nyaralni vágyók számára, ne riasszon el minket a sok új szabály – ez más, nem Európai Unió-tag országoknál is hasonlóan van.

(Vörös Rebeka F.)

Mikor lesz egy fiatal érett a szavazásra?

MAGYARORSZÁGON, ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ NAGY RÉSZÉBEN A FIATALOK 18 ÉVESEN VÁLNAK VÁLASZTÓPOLGÁRRÁ. EZZEL SZEMBEN VAN PÁR ORSZÁG, AHOL MÁR AZ ENNÉL IS FIATALABBAK IS VOKSOLHATNAK, MÍG EGYES HELYEKEN EZ A KORHATÁR ELÉRI A 21 ÉVET. VAJON MELYIK A JOBB DÖNTÉS? MIKOR VÁLIK EGY FIATAL POLITIKAILAG ÉRETTÉ?

HELYZET A VILÁGBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

A választójog hazánkban igen érdekes utat járt be, hiszen a XIX. századtól kezdve rengeteg uralkodó, valamint több kormány is változtatott a választási törvényen. Ez sokszor érintette a korhatárt is. Általában megfigyelhető ugyanakkor, hogy hiába változott sokszor, egy-két esetet kivéve ezek a módosítások a választójog kiterjesztését jelentették. Az utolsó korhatárt érintő változtatás 1949-ben történt, azóta él a törvény, amely kimondja, hogy 18 éves kortól lehet valaki választópolgár. Napjainkban ez a 18 év a világátlag. Európában és a világon, az országok többségében ekkortól jogosult valaki arra, hogy voksoljon. Azonban már a kontinensen is találunk ellenpéldákat. Görögországban 17 évesen, Ausztriában és Máltán pedig már 16 évesen szavazhatnak a fiatalok. Szomszédainknál 2010-ben vitték lejjebb a korhatárt, azóta két választást is így bonyolítottak le, Málta pedig 2018-ban követte a példájukat.

MIÉRT FONTOS A FELKÉSZÜLTÉG? MIKOR LESZ VALAKI ELÉG ÉRETT?

Számtalan oka van annak, hogy a fiatalok számára miért fontos a választások előtt a felkészültség. Először is, amint valaki választókorú lesz, lehetősége nyílik arra,

hogy a jövőjét meghatározó kérdésekben a népszavazásokon, valamint a jövőjére szintén nagy hatással lévő választásokon kifejezze a véleményét. Emellett sok ember szerint a választópolgárrá érészel egy társadalmi felelősségtudat is jár, hiszen ekkortól kezdve a fiataloknak ugyanannyi beleszólási joguk van a társadalom ügyeibe, mint a már idősebb felnőtteknek.

AZ EGYIK LEGFONTOSABB KÉRDÉS PEDIG, HOGY MIKOR IS LESZ EGY FIATAL ÉRETT ARRA, HOGY FELELŐSÉGTELJESEN ÉS ÁTGONDOLTAN MENJEN SZAVAZNI?

A válasz erre szinte minden embernél más, hiszen ez a dolog szinte kivétel nélkül egyénfüggő. Vannak, akik már 15-16 évesen hihetetlenül tájékozottak, és a

véleményüket is a lehető legtöbb nézőpont megvizsgálásával alakítják ki, viszont olyanok is rengetegen vannak, akiket még a húszas éveik derekán sem érint meg a politika. Az érettség fogalma is szubjektív, viszont itt azért ki lehet alakítani egy általánosan elfogadott álláspontot. Így megállapítható, hogy aki több oldalról tájékozódik és képes bonyolultabb összefüggéseket is átlátni, az megfontoltan képes elmenni szavazni.

Sokatok az elmúlt években lett nagykorú, és jövőre lesz elsőválasztó, ami legalább olyan nagy dolog, mint az érettségi, de azért nem olyan nehéz. Ezért javasoljuk, hogy bármilyen választás vagy szavazás esetén – legyen az a lakóhelyedtet vagy akár az egész országot érintő –, szánj időt a tájékozódásra, ismerd meg a jelölteket, hallgasd meg az álláspontjaikat, alakítsd ki a véleményed és ezt követően menj el szavazni! Tudjuk, hogy politika sokszor bonyolult, ráadásul rendkívül unalmas tud lenni, viszont elengedhetetlen eszköze a társadalom fejlődésének és jobbá tételének – nem utolsósorban pedig a te életedet is befolyásolja.

(Lendvai Martin)

„AZ EMBEREK KÍVÁNCSIAK A KUTYÁRÓL SZÓLÓ TUDOMÁNYOS ISMERETEKRE”

Miklósi Ádám

INTERJÚ MIKLÓSI ÁDÁMMAL, AZ ELTE ETOLÓGIAI TANSZÉKÉNEK VEZETŐJÉVEL

Jenei Eszter, Az év diákújságírója,
középiskola, dicséret

Az ELTE Etológiai Tanszékének és a Magyar Tudományos Akadémiának közös kutatócsoportja a Családi Kutya Program keretein belül vizsgálja a kutyák viselkedését, személyiségét és gondolkodását. Az 1994-ben Csányi Vilmos vezetésével indult kutatócsoport világszerte ismertnek számított a kutya és az ember közötti kapcsolat evolúciós eredetének és etológiájának kutatásában, és azóta is az élvonalban vannak, világszerte elismerik munkájukat. A kutatócsoport jelenlegi vezetőjével, Miklósi Ádámmal készítettem interjút, aki a beszélgetés során betekintést nyújt az ELTE Etológiai Tanszékének működésébe és mindennapjaiba.

Az 58 éves biológus 2006 óta vezeti az Etológiai Tanszékot, emellett pedig az MTA levelező tagja, az ELTE Biológiai Intézetének vezetője, valamint az egyetemen is oktat. Munkáját számos díjjal elismerték, Magyarországon és külföldön egyaránt. Megkapta például a *Frank A. Beach Comparative Psychology Award*-ot egy, a *Journal of Comparative Psychology* akadémiai folyóiratban megjelent cikkéért 2003-ban, 2015-ben pedig Akadémiai Díjban részesült.

„Nekem, mint egyetemi októnak sokszor vannak óráim is, ami meghatározza, hogy mikor érek rá a kutatásra. Sajnos, már csak ritkán jut időm arra, hogy közvetlenül a kutyák kutatásával foglalkozzak, mert a napomat kitölti a sok ügyintézés, tudományos

publikációk olvasása és írása. A fiatalabb munkatársaim azonban szerencsések, az ő idejük nagyrészt kutyák viselkedésének megfigyelésével telik. Minden kísérlet elején meghatározzuk, hogy hány és milyen kutya részvétele lenne az ideális, azaz az adatgyűjtés időszakában, az egyik kutyagazda éri a másikat a tanszéken, mert folyamatosan jönnek be a megadott időpontra.” – így nyilatkozott Miklósi Ádám, mikor megkérdeztem, hogyan telik egy átlagos nap az ELTE Etológiai Tanszékén.

Azt is elmesélte, hogy egy komolyabb kísérlet általában 6-10 hónapot vesz igénybe, majd a kutatás eredményeinek megjelentetése még 5-6 hónapig is eltarthat. Sőt, vannak olyan közlemények is, amelyek több éves munka gyümölcset mutatják be.

Egy kísérlet során több kutató dolgozik együtt. Számuk függ a témától, és attól is, hogy az adott kutatáshoz milyen különböző szakértelemre van szükség. „Általában 3-4 kutató fog bele egy közös munkába, de ez a szám sokszor 8-9 is lehet. [...] Számos kutatás az egyetemi hallgatók tanulmányainak kötelező része, azaz ilyen esetben a kutatók mellett egyetemi hallgatók is részt vesznek a munkában.”

A kutyákkal kapcsolatos kutatások foglalkoztatják az embereket. A Családi Kutya Program Facebook-oldala közel 6000

kedvelővel rendelkezik, és a mindennapokban a sajtóban is gyakran találkozhatunk a friss kutatási eredményekkel. Nagy médiasikernek örvendett például a kutyák beszédfeldolgozásával kapcsolatos kutatás is. 2020 augusztusában a kutatócsoport párhuzamokat fedezett fel a kutyaagy és az emberi agy működése között. Röviden összefoglalva, az ebek is hierarchikusan dolgozzák fel a beszédet, ami azt jelenti, hogy az intonációt alacsonyabb, az ismert szavakat pedig az agyi szerveződés magasabb szintjein dolgozzák fel.

A tanszékvezető úr is megerősített abban, hogy igen nagy az érdeklődés az új felfedezések iránt, illetve azt is elmesélte, ő személy szerint miért szereti a kutyák viselkedését, jellemét és gondolkodását kutatni:

„A mi kutatásaink arra irányulnak, hogy jobban, tudományos módszerek alkalmazásával megismerjük a kutyát. Az ember és a kutya története szorosan összefonódott, mondhatjuk, hogy a kutya az egyetlen állatfaj, ami részesevé vált az emberiség saját történelmének. A többi háziállattal ellentétben a kutyát az ember nem csak beengedte a kertjébe, házába, hanem sokszor családtagnak is tekintette, együtt dolgozott vele, és külön temetésben részesítette. Talán csak a ló élvez némileg hasonló státuszt. Így szerintem természetes, hogy szeretném jobban megismerni a kutyák történetét, gondolkodását, érzelmeit és az emberre gyakorolt hatását. Kutatási eredményeink iránti fokozott érdeklődés is azt jelzi számomra, hogy az emberek kíváncsiak a kutyáról szóló tudományos ismeretekre.” – fogalmazott.

Nyilatkozott arról is, hogy általában a kutyaetológiával foglalkozók miért szeretik a hivatásukat:

„A tanszéken dolgozó kutatók zömét az érdekli, hogy miképp gondolkodnak és érznek a kutyák, és hogyan lehet ezeket a némileg elvont kérdéseket az etológia módszerével, a kutyák viselkedésének megfigyelésével megválaszolni. És akár a gondolkodást, vagy az érzelmeiket tekintjük, mindig felmerül a kérdés, hogy mennyire hasonlóak ők hozzánk. Szokás mondani, hogy a kutya olyan, mint egy egy-, két-, három- vagy éppen hatéves gyerek. Valójában a helyzet sokkal bonyolultabb. Ha azt nézzük, hogy az emberi mutatók gesztusra miképp reagálnak a kutyák, akkor inkább egy 1-2 éves gyerek teljesítményét érik el. A vakvezető kutyák viszont a feladatukat úgy látják el, mint ahogy azt egy felnőtt tenné.”

Természetesen beszélnünk kellett a kutatások alanyairól, a kutyákról is. Tekintve, hogy az évek során a kutatócsoport számos kutyával dolgozott, tapasztalatokról, egészen pontosan a különböző ebek között felfedezett különbségekről érdeklődtem. Azt hiszem, a gazdák hajlamosak a kutyafajták közötti hasonlóságokat és különbségeket keresni, nem beszélve a keverék és a fajtiszta ebek tulajdonságainak összevetéséről – ám Miklósi Ádám „óvakodik az általánosítástól”.

„Ha a nagy átlagot nézzük, és persze a kutató szemével – akkor minden kutya egyforma, ahogy mi emberek is egyformák vagyunk. Ettől vagyunk „emberek” vagy „kutyák”. De a faji jellemzőkön belül természetesen nagy különbségek lehetnek. Én azonban óvakodni szoktam az általánosítástól. Mi az, hogy okos? Gyorsan tanul? Úgyesen cincál szét egy csomagot vagy nagyon figyel a gazdáját, esetleg sok versenyen győztes? Vannak kutyák, amik ebben vagy abban jobbak, épp úgy, mint mi emberek. És ez érvényes a keverék és a fajtiszta összehasonlításra is. Sok függ a genetikától, azaz, hogy a kutya mit örököl a szüleitől. De a tapasztalat is nagyon fontos, különösen, amit korán szereznek meg kölykökként. És ebben vitathatatlan a gazdák szerepe. Sajnos, nagyon sokan elhanyagolják ezt az időszakot. Szerintem, nem arról kell beszélni, hogy melyik fajta okosabb vagy sem, hanem egy gazdának mindent meg kell tennie, hogy a kutyájának minden lehetőséget megadjon az egészséges fejlődésre és tehetségének a kibontakozásához. Az is a gazda dolga, hogy kitalálja, melyek azok a képességek, amikben az ő kutyája jeleskedik.”

A Családi Kutya Program alanyai családi kutyák. „Ez a család néha csak két személyes, és egy kutyából és gazdájából áll. Mások viszont akár 6-7 fősek is lehetnek.” – mondta Miklósi Ádám.

Így a programra akár mi magunk is jelentkezhetünk saját kedvencünkkel, erre bátorít is minket a tanszékvezető úr. Elmondta, hogy a kutya fajtája általában nem számít, de gyakran előfordul, hogy egy bizonyos tulajdonsággal rendelkező ebeket keresnek, például a labdával játszani szeretőket. Jelenleg olyan kutyák jelentkezését is várják, akikről gazdjuk úgy véli, féltékenyek. A tesztre való jelentkezésre a kutyaeologia.elte.hu oldalon van lehetőség.

A kutatásokon való részvétel pedig kutyának és gazdájának is kellemes élményt jelent: „A kutyák általában nagyon kedvelik az ilyen programot, mert sok értük rajongó etológussal találkozhatnak, és sokszor kerül valami jutalomfalat is a gyomrukba! Jelentkezzenek bátran tesztlejre, mert így a gazdák is lehetőséget kapnak, hogy lássák, miképp dolgozik egy etológus, hogyan keletkeznek azok a megfigyelések, amik alapján a tudományos publikáció megszületik.”

KÖZLEKEDJ OKOSAN!

**A DUE ÉS AZ ORFK-ORSZÁGOS
BALESETMEGELŐZÉSI BIZOTTSÁG (ORFK-OB) KÖZÖS KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
VIDEÓ PÁLYÁZATA**

Pályázni saját készítésű, max. 3 perces videóval lehet.
A pályázó az alábbi 3 téma egyikében készíthet videót:

- 1) **MUTASD BE EGY VICCES VIDEÓN
A BRINGÁD BIZTONSÁGI FELSZERELÉSÉT!**
- 2) **TANÍTSD KÖZLEKEDNI A KISTESÓD!**
Készíts videót, hogy hogyan mutatod meg egy nálad fiatalabbnak a biztonságos közlekedés hétköznapi szabályait!
- 3) **CSAK KULTURÁLTAN A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSEN!**
Készíts oktatóvideót, hogy hogyan „tömegközlekedjünk”, hogy azzal másokat ne zavarjunk!

A PÁLYÁZATOK BEADÁSI HATÁRIDEJE:
2021. NOVEMBER 15.

**A PÁLYÁZAT FŐDÍJA
EGY 200 EZER FORINT ÉRTÉKŰ
KTM KERÉKPÁR
VÁSÁRLÁSI UTALVÁNY!**

PÁLYÁZATI KIÍRÁS: www.due.hu

INFORMÁCIÓ, KAPCSOLAT: due@due.hu

médiahálózat
due
a diákújságról egyesület

MotoLux[®]
ELEKTROMOS KERÉKPÁROK
www.biomotor.hu
8638 Balatonlelle
Rákóczi út 240
+36 70 394 22 21

Miért a Motolux?

Török eredetű termékek
Minőségi anyaghasználat
Eladás utáni
terméktámogatás

Vess véget a megfelelési kényszernek!

Hunyadi Tamás, Vámospércs,
Kodály Zoltán Zeneművészeti
Szakgimnázium és Zeneiskola – AMI

Gondolkodtál már rajta hányszor próbáltad magad másokhoz hasonlítani? Miért számít az, hogy hol voltál nyaralni, mi van rajtad, hol dolgozol, és mások mit gondolnak mind erről? Miért fontos számunkra, hogy a másik ember mit gondol rólunk és esetleg a körülöttünk lévő emberekről? Miért gondoljuk, hogy kevesebbek vagyunk másoknál? Ennek oka lehet a megfelelési kényszer, így mindenképpen beszélnünk kell róla.

A maximalizmust a tökéletességre való törekvés jellemzi, és ez társadalmunkban rendkívül elterjedt. Egy megfelelési kényszerben szenvedő úgy érezheti, hogy meg kell felelnie bizonyos elvárásoknak azért, hogy szeretve érezze magát és elismerést kapjon. Az a félelem vezérli az embereket, hogy nem fogják őket szeretni vagy elfogadni. A legjellemzőbb viselkedési forma az önmarcangolás, aggodalom a hibák miatt, ehhez szorosan kapcsolódhat döntésképtelenség, illetve a teljesítménnyel való elégedetlenség és a túl magas mérce felállítása önmagunkkal szemben.

Valószínűleg ez a dolog gyermekkorban alakul ki, minden egyes leszidás és kiabálás

által közelebb kerül a gyermek a probléma kialakulásához. Szülői példa is befolyásolhatja a gyereket, attól függően, hogy a szülő hogyan kezeli az önértékelési problémáit. Sokszor az anya vagy az apa magas elvárásai abból fakadnak, hogy nem értek el valamit az életükben, és azt szeretnék, hogy gyerekeik helyettük vigyék véghez az általuk kitűzött célokat. Ha a tanár túl sok negatív kritikával látja el diákjait, az is vezethet a perfekcionizmus létrejöttéhez. Mindezek mellett a közösségi média által rengeteg impulzus ér minket, amely hatalmas hatást gyakorol az énképünkre.

Arra a következtetésre jutottam, hogy a megfelelési kényszer szoros összeköttetésben áll a lámpalázzal, amely leggyakrabban zenészeknél, előadóknál, sportolóknál, táncművészeknél jelentkezik, hisz az ő munkájuk szerepléssel kapcsolatos, de természetesen teljesen hétköznapi szituációkban is találkozhatunk vele, például egy állásinterjún vagy olyan helyzetben, amikor számot kell adnunk tudásunkról. Két fajtáját különböztetjük meg: a kognitív és a szomatikus lámpalázat. Az utóbbi a teljesítménnyel való elégedettséghez kapcsolódik, a kognitív

lámpaláz viszont negatív reakciókhoz és a bizonytalanság érzéséhez fűződik.

Most szeretnék adni pár tippet a szorongás leküzdésére, de azt javaslom, ha valaki nagyon súlyos tüneteket észlel magán, forduljon szakemberhez! Amerikában már nagyon elterjedt fogalom a mindfulness, ez magyarrá lefordítva a tudatos jelenlétet jelenti. Ha minden pillanatban már a másnapon tanakodsz és frusztrációt érzel, akkor ez a technika számodra nagyon hasznos lehet. Csupán annyit kell tenned, hogyha a reggeli kávédat iszod, nem telefonozol közben, ha elindulsz futni, nem hallgatsz zenét, és ha esik a hó, nem bosszankodsz, hanem örülsz, hogy végre van lehetőség gyönyörködni a havas tájban.

Egy téttel járó helyzetben, ha nagy szorongást érzel, akkor a leghatékonyabb módszer, ha lélegzetvételeidet szabályozod és folyamatosan lassítod. Mindezek mellett a mindennapi mozgás is növeli a testi-lelki egészségedet. A legfontosabb, hogy elnéző légy magaddal szemben! Próbáld meg egyszerűen csak jól teljesíteni és add meg magadnak a hibázási lehetőséget!

DUE. TÁBOR. BALATON.

VLOGGER, YOUTUBER, TIKTOKER,

VIDEÓS, FOTÓS, PODCASTER, ONLINE ÚJSÁGÍRÓ TÁBOROK
2022-BEN A BALATON PARTJÁN.

BALATONKÉNESE, 2022. JÚNIUS 25.-JÚLIUS 3.
KORLÁTOZOTT LÉTSZÁM, KIS CSOPORTOK,
EGYÉNI FOGLALKOZÁS A DUE SPECIÁLIS SZAKTÁBORAIBAN.

STIPI-STOPI kedvezményel
NOVEMBER 20-IG csak 75 ezer forintért!

WWW.DUETABOROK.HU

Halloweeni filmmustra

BÁR NEM ŐSHONOS, NÁLUNK IS EGYRE INKÁBB MEGVETI LÁBÁT EZ AZ EREDETILEG KELTA SOKÁS, AMIKOR ELŐKERÜLNEK A SZEKRÉNYBŐL A POROS JELMEZEK, A HÁZAK ELŐTT TÖKLÁMPÁSOK VILÁGÍTANAK, ÉS PERSZE OTT VANNAK A REPERTOÁRBAN AZ ILYEN TÉMÁJÚ FILMEK IS. MOSTANI AJÁNLONK EHHEZ NYÚJT NEKTEK EGY KIS SEGÍTSÉGET. JÖJJÖN NÉHÁNY FILM, AMIT NEM ÉRDEMES KIHAGYNI EBBEN AZ IDŐSZAKBAN!

Gyaraki Ákos, GT Times, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának lapja

KARÁCSONYI LIDÉRCNYOMÁS (1993)

Tim Burton animációs fantasyja, ami nem is igazán ijesztő vagy horror, de mindenképpen ide sorolandó, már csak a témája miatt is, és azért akadnak benne rémisztő pillanatok. Ez a film a maga műfajában kultikusnak számít, több évig készítették stop-motion bábtechnikával.

A történet röviden: Rosszcsont Jack (botrányos ez a fordítás, tudom) Halloween város lakója az ijesztgetések mestere – minden évben ő nyeri a rémisztődíjat. Egy napon azonban ráun a szerepére. Megtalálja az ünnepek fát, ahol a karácsony fájának

kapuján belépve egy boldogan városban találja magát. Elhatározza, hogy elraboltatja a Mikulást, s idén átveszi a szerepét. Ebből aztán később mindenféle bonyodalom adódik.

Nézd meg, ha: szereted az animációs filmeket, azonban az általában gyermekeknek szánt ábrázolás mögött mélyebb mondanivalót keresel.

KEDVENCEK TEMETŐJE (1989)

Örök klasszikus, Stephen King az Állattemető című regénye alapján maga írta a forgatókönyvet, panaszra nem lehetünk.

A történet röviden: a Creed család elköltözik, és újdonsült otthonuk mögött egy

állattemető található, ahová a család macskája is parcellát bérel, amikor elgázolják. Ekkor jönnek rá, hogy a sírkert valójában egy ősi indián nyughely, amelynek hatalma van.

Nézd meg, ha: szereted Stephen Kinget, a klasszikus horrorokat, amikben dráma is van bőven.

BEETLEJUICE (1988)

Újabb remek film Burton rendezésében. Igencsak koros, hiszen 25 évvel ezelőtt mutatták be, ám ez idő alatt halhatatlan lett, és fényéből nem veszett semmit.

A történet röviden: Barbara és Adam egy autóbaleset következtében vízbe fulladnak, és szellemként térnek vissza hatalmas házukba. Az otthonukat azonban eladták és az új lakók - finoman szólva - nem nyelik el Barbara és Adam tetszését, ezért a két kísértet elhatározza, hogy kerül, amibe kerül, de kiűzik őket onnan. Ez azonban nem sikerül, ezért felfogadják Beetlejuice-t, aki különöck trükkjeivel próbálja rávenni az új lakókat a távozásra.

Nézd meg, ha: nevetni is szeretnél Halloweenkor, azonban nem akarsz hanyagolni a kísértetek látványát sem.

RÉMÁLOM AZ ELM UTCÁBAN (1984)

Ki ne ismerné Freddy Kruegert, a vérszomjas, álmokban gyilkoló ördögöt a félelmetes karmaival, kalapban és menő kötött pulcsiban? Az egyik leghíresebb horror tavaly ünnepelte a 30. születésnapját, vagyis már nem mai gyerek.

A történet röviden: Nancy egy átlagos középiskolás lány, akit mindenki ismer és szeret. A kellemes hétköznapi élet azonban rémálmok sorozata vet véget. Nancy beszámol barátainak a különös éjszakáiról. Ekkor derül ki, hogy őket is ugyanilyen rémálmok gyötrik. Egy nap Nancy egyik barátját álmban meggyilkolják. A lány érzi, hogy nem szimpla gyilkosságról van szó, az álmaiban kísértő szörny életre kelt.

Nézd meg, ha: szereted a véres, természetfeletti gyilkosokról szóló horrorokat.

„A ZENE AZ, AMINEK MOTIVÁLÓNAK KELL LENNIE”

A TIZENKILENC ÉVES GERECE PÉTER OLYAN ELHIVATOTTSÁGGAL ÉS TEHETSÉGGEL RENDELKEZIK, AMIRE CSAK RITKÁN LÁTHATUNK PÉLDÁT. SZORGALMA ÉS ZONGORATUDÁSA PEDIG EGÉSZEN A MOSZKVAI EGYETEMIG REPÍTETTE, AMIT A VILÁG EGYIK LEGJOBB KONZERVATÓRIUMAKÉNT TARTANAK SZÁMON.

AHOGY MINDEN ELKEZDŐDÖTT

Péter 11 éves volt, mikor beszippantotta a zene világa. Először csak az otthoni szintetizátoron próbálkozott, amin később hallásból kezdett népdalokat játszani, ugyanis idegesítette, hogy előtte csak úgy nyomogatta a billentyűket. A szülei maximálisan mellette álltak, elvitték és beírták az Erkel Gyula AMI újpesti zeneiskolába. Ekkor még a zongora inkább egy hobbi volt számára, csak 7-8. osztályosként döntötte el, hogy ezzel szeretne foglalkozni. Több zenei szakközépiskolába is leadta a jelentkezését, ám akkor nem gondolta, hogy szimplán a zongorázás szeretete a későbbiekben nem biztos, hogy elég lesz. A középiskola vége felé sokszor gondolt arra, hogy feladja, de fanatizmusa nem engedte. Tisztában volt azzal, mire vállalkozott. Nem gondolja, hogy sok mindenről le kellett volna mondania az álmai eléréséhez. „Hobby és hivatás” – így fogalmazott Péter, számára a zene mintegy hídként funkcionál saját maga és az emberek között, szereti őket ebben a formában megszólítani. Ezért is motiválja, ha közönség előtt játszhat. Az első nagyobb fellépésére is jóérzéssel tekint vissza.

MIÉRT ÉPPEEN OROSZORSZÁG?

Már korábban tudta, hogy a Moszkvai Egyetemre szeretne bekerülni, ugyanis az első zongoratanára, aki nem melleleg orosz származású volt, sokat mesélt neki az

ottani színvonáról, minőségről. Ezért nem is csoda, hogy nagy kedvencei az orosz romantika és a poszt-romantika zeneszerzői – kiváltképpen Sergey Rachmainov. Az egyetemi felvételi – amire ráadásul a vírus miatt online került sor – viszont nagyon komoly elméleti tudásra is épül. Aki be akar kerülni, annak egy főtárgyból, egy interjúból, egy szolfézs-zene elméleti részből, valamint egy orosz nyelv és irodalom vizsgából kell – természetesen orosz nyelven – a ponthatároknak eleget tennie. Mivel Péter az Orosz Kulturális Központ támogatását élvezte, ezért ő mentesült az irodalmi vizsga alól.

NINCS MEGÁLLÁS

Motivációja példát mutathat sok embernek; szinte mindenben megtalálja a kihívást, az okot, hogy tovább lendüljön az előtte álló

akadályokon. Így fogalmazott: „A zene az, aminek motiválónak kell lennie. Csak abból lesz jó zenész, aki szívvel, és fanatizmussal csinálja, amit csinál. Mert nem elég, hogy valaki tehetséges... Az elhivatottság ebben a szakmában elengedhetetlen.” Kezdetben maga az iskolába való bekerülés motiválta, ugyanis sok videót nézett az egyetemről, valamint olvasott is róla. Most pedig, hogy álma beteljesedett, minél jobban meg szeretné érteni az órán hallottakat, a folyamatos fejlődés vezérli. Ebben nagy segítsége többek között az orosz nyelv iránti szeretete.

(Bálint Boglárka)

KLASSZIKUS DARABOKTÓL A KÖNNYŰZENÉIG

GOLLOB MÁRTON KISISKOLÁS KORÁBAN KEZDTE GITÁROZNI TANULNI, AMI AZTÁN KÉSŐBB SZENVEDÉLYÉVÉ VÁLT. VERSENYEKEN VETT RÉSZT, OSZTOTT ORSZÁGOS ELSŐ HELYEN IS VÉGZETT, AZONBAN ÉREZTE, HOGY EZ NEM AZ Ő VILÁGA – ÉS VÁLTOTT.

„Úgy kezdődött számomra a zene, hogy általános iskolában ének-zene tagozatra jártam, ahol magától értetődő volt, hogy mindenki választ egy hangszert” – árulta el Marci. Azonban nemcsak ez játszott közre abban, hogy a zene mellett tette le a voksát. Szülei is mindketten ezzel foglalkoztak/foglalkoznak: édesapja hegedűkészítő, míg édesanyja brácsán játszott. Arra viszont, hogy miért pont a gitár mellett döntött, nem emlékszik pontosan.

A versenyzés ötlete nem a sajátja volt, gitártanára látott benne potenciált. „Az első egy budapesti, körzeti megméretetés volt, amikor negyedik voltam, és ott arany minősítést értem el” – mondta Marci.

Azonban nem mindig volt teljesen kibékülve a versenyzéssel. A 2015-ös Országos Gitárverseny döntőjét megelőző napokban azon rágódott, hogy tart attól, hogy elvonná vetélytársától, de jó

barátjától az első helyet, amire tanára szerint volt esélye. Az élet azonban tele van meglepetésekkel: ezen a megméretetésen barátjával osztott első helyezettek lettek.

A gyakorlás, felkészülés során is inkább csapongónak jellemezné magát, hisz volt, hogy nyugtatni kellett emiatt. De ha valamit fontosnak talált, arra energiát szánt és tökéletessé fejlesztette.

Minden jó egyszer véget érhet, főleg, ha az ember sokáig csinálja. Marci 7 év után döntött úgy, hogy abbahagyja a versenyeket. Elege lett abból, hogy bemegy órára, és csak annyit csinál, hogy lemásolja azt, amit a tanár játszik. Gyorsan tanult, azonban mégsem érezte többé azt, hogy örömet okozna neki a versenyekre való felkészülés.

Ezután jött az életébe egy új szerelem: a jazzgitár. „Eddig a tanárom kezéről lemásolt formákban láttam többnyire a darabokat, és ami még fontosabb, hogy a

fülemre támaszkodtam. Most már sokkal jobban megismertem a gitárt, és betekintést nyertem a harmóniák felépítésébe is.”

Elmondása alapján a jó zenészt nem lehet csak egy szemszögből megközelíteni. Ha dalszövegszerzés szempontjából nézzük, akkor olyan dolgokat ír, ami nem hétköznapi, de mégis mindenkinek átjön az üzenete. Ha zeneszerzői nézőpontból, akkor pedig kreatív, tanulékony, nyitott az új hangzásokra. Fontos képesség, ha egy zene meghallgatása után pontosan vissza tudja adni a dallamokat, akkordmeneteket, de a legfontosabb mégis az, hogy élvezze, amit csinál.

Jelenleg a kisbetűs ünnepnapokban, egy feltörekvő alternatív-rock zenekarban játszik, amit barátjaival alkotnak. Azon dolgoznak, hogy a jövőben kiadjanak egy EP-t, de utána a terveik között szerepel egy album is.

A zenétől nem szeretne elszakadni a jövőben sem. A hangmérnöki pálya vonzza igazán, sokrétű és fontos hivatás, hisz a hangzásokat tanulmányozzák. A zeneiségét is szerinte ebben tudja igazán kamatoztatni. Emellett pedig nagyon motivált abban, hogy minél több hangszeren játsszon: jelenleg éppen dobolni tanul.

(Bodor Julcsi)

LACKFI JÁNOS: MINDEN PILLANATBAN VELÜNK VAN ISTEN

MIKORRÓL SZÁRMAZIK EGY OFFLINE-DINOSZÁURUSZ? MI A JÓ HÁZASSÁG TITKA? MILYEN ÚJ KÖNYVEKKEL KÉSZÜL? EZEKRŐL IS KÉRDEZTÜK LACKFI JÁNOS ÍRÓT, KORÁBBI EGYETEMI TANÁRT, AKINEK MOST SZEPTEMBERBEN INDULT LEGÚJABB ONLINE KREATÍV ÍRÁS TANFOLYAMA.

SZEPTEMBERBEN ELKEZDŐDÖTT A LEGÚJABB KREATÍV ÍRÁS OKTATÓ TANFOLYAMA. MI ÖSZTÖNZI ARRRA, HOGY MÁSOKAT TANÍTSON ÍRNI?

Szeretem az írás kalandját. Szeretem elemezni, mitől működik egy irodalmi szöveg, mik azok a jelentés-összekoccanások, egybeszővődések, egymásba-torkollások, amelyekről úgy érezzük, az író elkapott, átélhetővé tett egy helyzetet, egy figurát, egy erdőrésztletet, egy balesetet, egy kapcsolatot, egy életszakaszt. Vagy épp magát a teljességet. Cseppben a tengert. Kátránycseppben az aszfaltot. Szikrában a tűzvészt. Hókristályban a gleccsert. Szeretem ezt a tapasztalatot megosztani másokkal. Szeretek tanácsokat adni, hogyan érdemes egy-egy stílusgyakorlatba belevágni, mire figyeljen, aki alkot. És szeretem látni, milyen színesen, sokféleképpen szikráznak a tollak. Jó ezt a tudást átadni, magam hobbimotoros vagyok: abból élek, ami a szenvedélyem. Szuper dolog együtt dolgozni olyanokkal, akik szintén megszállottak.

ÖNNEK MENNYIRE VOLT NEHÉZ KEZDŐ ÍRÓKÉNT ÉRVÉNYESÜLNI, MIBEN MÁS A HELYZETE A MOST PÁLYAKEZDŐKNEK?

Offline-dinoszaurusz vagyok, az 1980-as évek végén internet nem is létezett. Nyomatott folyóiratok felé vettem az írányt, s ezek

rettentő lassan reagáltak. Ám sokan kedvesen fogadtak, segítettek, pedig álnevem jó ideig elrejtett, nem tudták, hogy irodalmárcsaládból származom. A papíralapú lapok őrzik presztízsüket, a friss író jól teszi, ha meghódítja a szerkesztőségeket. Ma kismillió a netes irodalmi orgánium, nemzedékek indulnak el pixeleken szőrfölve. Sok a pályázat, slam-poetry-verseny. Saját blog, weboldal vagy Insta-profil indítása is hozhat olvasókat. Minden gyorsabb, minden változik. Sok a kapcsolódási lehetőség. Egyfelől sokszor remek, többkötetes szerzőknek is alig van közönsége, másfelől a kiadók vadásszák a sikeresen induló alkotókat.

MI AZ, AMI NÉLKÜLÖZHETETLEN EGY SZERZŐNEK A BEFUTÁSHOZ? MENNYIRE SZÁMÍT A MARKETING?

Az íróember zárkózott figura, szövegeit sebzettségei táplálják. Viszont ha van kis magamutogató hajlama, segítheti a művek útját. Úgyis kuksol majd eleget a négy fal közt: kellő „ülőképeség” nélkül aligha kerekedik életmű. Jó megmutatni magunkat, ha nem érezzük kínosnak. Dragomán Gyuri főz, Grecsó zenél, Varró bridzsel, és az ilyesmi izgalmas. A rajongók örülnek az apró, személyes morzsáknak. Érdemes több fegyverrel lőni, sajtózni, interjúzni, dalszövegekkel, fordításokkal próbálkozni. Jó, ha van kéznél könyvközeli

2013 ÓTA SZERVEZ TANFOLYAMOKAT, VISZONT A PANDÉMIA KITÖRÉSE ÓTA CSAK ONLINE KERETEK KÖZÖTT. MENNYIRE TARTJA EZT A MODELLT SIKERESNEK?

Korábban másfél évtizedig oktattam Kreatív Írást az egyetemen is. A netes forma maximálisan bejött. A műházban harminc-negyven fő körül mozgott a létszám, most kétszáznyolcvanöt ember írja lelkesen műveit. Két szuper író-barátom, Ijjas Tamás és Véssey Miklós bírálják a szövegeket, és segítenek a továbblépésben. Van, aki Izraelből, Kanadából, Németországból, Angliából kapcsolódik be, itt az egész Kárpát-medence és az anyaország is. Eszméletlen!

HA ELŐÁLLNA EGY OLYAN HELYZET, HOGY 100%-OSAN MAGUNK MÖGÖTT HAGYTUK A KORONAVÍRUST, ONLINE VAGY SZEMÉLYESEN TARTANA KURZUST?

Csakis online. Sokkal több résztvevő, hatékonyabb tehetséggondozás, összetartóbb és aktívabb közösség. Személyesen így is sokat találkozom olvasóimmal.

A KORÁBBI KARANTÉN HOGY HATOTT ÖNRE EGYÉNI ÉS ALKOTÓI SZEMPONTBÓL?

Ez a retentő időszak nagy talicska áldást hozott nekem. 165 netes karantén-színház adásomat egyenként tízezernél is több ember követte, sokaknak szellemi életben maradást jelentettek a felolvasások. Sokkal több idő maradt a családra, Istenre, a kertre. Elindultam a belső végtelen felé. Számos írás született, a pandémiáról is. Persze aggódtam gyermekeimért, unokáimért, a világért. Megrázó és felemelő hónapok...

IDÉN ÜNNEPLIK A 30. HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓJUKAT A FELESÉGÉVEL. MI A HOSSZÚ HÁZASSÁG TITKA?

A legfontosabb, hogy hárman vagyunk. Minden pillanatban velünk van Isten, ez a megtartóerő. Az ember mállékony anyagból

van önmagában. Fontos elindulni egymás felé minden áldott nap. A párkapcsolatot gondozni kell, mint egy autót, egy házat. Nem instant öröm, mint egy kábszerlököt, hanem tartós és hosszútávú.

SZEPTEMBERBEN RÉSZT VETT A NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSON, BUDAPESTEN. MI INNEN A LEGÉLÉNKEBB EMLÉKE?

Amikor énekelve végigvonultunk a fáklás körmenettel Budapest anyni vérrel befröcskölt utcáin, úgy éreztem, a Lélek most nagytakarítást végez, mint egy locsolóautó. Próbáltam én is, a magam egy-a-százezerhez cseppnyi arányában Isten lába elé tenni a bármely rendszerben kivégzetteket, a rengeteg gyűlöletet, megcsalást, erőszakot, nemzedékről nemzedékre átszálló átkot, kétségbeesést, haragot. Ő vegye el rólunk ezt a sok terhet! Nem kérünk belőle! Néztam az út két oldalán álló rokonszenvezőket, idegeneket és idegeseket, áldást kértem az életükre. Brutálisan intenzív élmény volt.

HOGY KERÜLT KAPCSOLATBA A KATOLIKUS VALLÁSSAL, ÉS MILYEN MÓDON SZOKTA MEGÉLNI A HITÉT?

Felnőtt megtérőként, húszévesen fogtam meg Isten kezét, és azóta „járunk”. Olyan, mint a szerelem, hiszen Isten személy, konkrét jelenlét. Meghívott a kalandparkjába, örült terve van az életemmel. Irtó izgalmas vele az élet, üzen autó-rendszámtáblákkal, óriásplakátokkal, hétezeréves szövegekkel, mai SMS-ekkel, élő emberekkel, gyógyulásokkal, csodákkal. Aki nem hiszi, zúgjon bele maga is!

MIKORRA VÁRHATÓ KÖVETKEZŐ KÖNYVE, ÉS MILYEN TÉMÁJÚ LESZ?

Gyerekkövetemem érkezik hamarosan *Nevető családja* címmel, és a legkisebbek is kézbe kapják *A Mikulás igaz történetét*. Jövő év elején hittel kapcsolatos örültködéseim, a #jóéjtpuszik második kötete is boltba kerül, plusz egy novelláskötet.

(Oláh Szabolcs)

szakma, én 17 évig tanítottam egyetemen, szerkesztettem folyóiratot. Ha „bejön a tuti” simán átnyergelhetünk az írásra. Tíz éve élek a tollamból, de nem sokan vagyunk így vele. Zseni-kultuszos korunkban furán hangzik, de az egyik legfontosabb faktor: a kitarás. Enélkül semmi sincs.

Madársziget, Szűz Mária háza, elveszett görög város?

Törökország

AUGUSZTUS ÉS SZEPTEMBER KÖZÖTT VOLT SZERENCSEM BEJÁRNI TÖRÖKORSZÁG NYUGATI RÉSZÉT, ÉS FELFEDEZNI AZ ORSZÁG TERMÉSZETI ÉS KULTURÁLIS KINCSEIT. AZ UTAM 2 ÉS FÉL HÉTIG TARTOTT, ÉS EZALATT 4 HELYET LÁTOGATTAM MEG. KÖZTE VOLT KUŞADASI, EPHEBUS, CESME ÉS IZMIR.

A repülőgépem Izmirben landolt, de innen az utam egyenesen a nagyjából 60 km-re fekvő Kuşadasi-ba vezetett, avagy a Madárszigetre, ami egy nagy üdülőváros Törökország Égei-tenger partján. A nevével ellentétben nem egy szigetről van szó, mivel ha megnézzük a térképet, nem választja el viz Törökország partjaitól. A Kuşadasi név a török kuş (madár) és ada (sziget) szavakból származik, mivel a város madárfej alakú a tenger felől nézve.

HOGYAN LÁTTAM TURISTAKÉNT?

A földrajzi és történelmi rövid bevezető után ugorjunk a kulturális részére, avagy hogyan láttam utazóként a helyet.

Odavoltam a mediterrán hangulatáért, az égei tenger környékére jellemző rózsaszín virág borította utcáiért, a törökök vendégszeretetéért, na és a fagyijukért!

Előfordulhat, hogy láttál már olyan videót, ahol a „gyanútlan” turista szeretne egy fagyilaltot, de az árus nem adja olyan könnyen, és a tölcsérel különféle trükköket mutat be. Ez velem is megtörtént, és imádtam!

De kíváncsi voltam, mitől marad fenn a fagyí, ha fejfelé fordítják. A titok a masztika, ami eredetileg a pisztáciafa gyantájából készül, gumiszerű anyag. A törökök fagyiba, kávéba, süteménybe teszik, de készítenek belőle rágógumit is. Íze elsősorban kellemetlen, de a fagyit legalább csodálatosan nyúlóssá varázsolja.

GASZTRONÓMIAI KITÉRŐ

Ha már a török konyha, érdemes megkóstolnunk a helyi specialitásokat is, persze ha van hozzá gyomrunk! Számomra meglepően finom volt a pacal leves, ami alapja a marhagyomor. A joghurtos, citrommal savanyított leves remek egy forró nyári napon. Egy másik kedvelt ételük a sült bél, ami úgy készül, mint a gyros hús, nyárson, fűszerezve. Azonban ezt már nekem se vette be a gyomrom.

A helyi tengeri fekvéséből adódóan rengeteg halat lehet enni, sült hal és szendvics formájában.

Az édességeket sem szabad elhanyagolnunk, hiszen a törökök nagyon édesszájúak, így cukorból nem szenvedtem hiányt a nyaralás alatt.

A baklava itthon is a kedvenceim közé tartozik, de Törökországban ettem életem legjobbját! Ettem még künefet, ami cérnametét megsütve, cukormázzal leöntve, a tetején egy kis vajjal, de kipróbáltam a bombát (tömény csokoládéval töltött tésztaféle), török brownie-t, és a Budapeste szeletet, ami egy gyümölcsös, krémes sütemény. Igen, a mi Budapestünk, és egy magyar cukrász után kapta a nevét, aki megalkotta a receptjét és Budapestről származott.

TEA, AMIT NEM ILLIK ELUTASÍTANI

A török sorozatokban mindig mindenki teázik, és ez a valóságban sincs másképp. Bárhova betértem, étterembe, vagy vendégségbe mentem, teával vagy kávéval kínáltak, amit illett elfogadnom. A török teáról azt érdemes tudni, hogy igen erőre főzik, bár mint később megtudtam, szólnom kellett volna, hogy én „világosan”, vagyis gyengén kérem. És persze a vendégszeretet azt diktálta, ha megittam, rögtön hozták az utánpótlást.

NEM MINDENNAPI ÉLMÉNYEK

Ha külföldön járok, igyekszem a valós arcát megismerni a helynek. Így történhetett meg, hogy a tengerpart helyett szívesebben jártam a kikötőt és a halpiacot, vagy látogattam el a helyi szőnyegkészítőhöz, ahol megtanultam, hogyan készül a szőnyeg.

Amikor először betértem a boltba, csak egy báméskodó voltam, az a tipikus: semmit-nem-fogok-venni fajta. Ámulva néztem a falon lógó – mint később kiderült – kézzel készült darabokat. A boltban az eladóval hamar szóba elegyedtem, aki felhívta minket az emeletre, ahol a bemutató terem volt. Büszkén mesélte, hogy az itt látható szőnyegeket mind ő készíti, és az Egyesült Államokból, meg

Dubaiból érkeznek hozzá a vásárlók. Később azt is megtudtuk, hogy tízéves kora óta tanulja a szakmát, amiben immár 40 éve dolgozik. A barátságos hölgy, Daria átvitt minket a műhelybe, ahol megmutatta, hogyan készül el egy-egy darab, és én is kipróbálhattam magam a szövésben. Merthogy szálanként készülnek, átlagban 2 év alatt. Itt tartózkodásom alatt többször meglátogattuk őt a boltban, sokat beszélgettünk, és még egy fotó is készült rólunk.

EPHEBUS, MÁRIA HÁZ

Kuşadasi-tól nem messze található Ephesus (magyarosan Efezosz), ami egy görög polisz volt, Ionia legfontosabb központja. A helyet 1954-ben kezdték el feltárni a britek és az osztrákok, ami azóta is zajlik, hiszen mindig találnak valami újat. A város egy hatalmas pusztában terül el, ami nyáron különösen forró, így az idelátogatóknak érdemes kalapot és sok vizet magukkal vinniük, mivel a túra 4 óras. De megéri!

Olyan csodáknak lehetünk tanúi, mint Ephesus ikonikus épülete, Celsus könyvtára, 1 században épült lakóházak, Hadrianus temploma, egy színház és vásárcsarnok, meg rengeteg faragott kőszobor.

De nem messze található Szűz Mária háza is, keresztények és muszlimok kedvelt zarándokhelye. A hagyomány szerint Szűz Mária Krisztus halála után i. sz. 37-től

i. sz. 48-ig ebben a házban élt. Egyesek szerint pedig Ephesusban temették el.

Szintén néhány kilométerre a romvárostól állt a János evangélista sírja fölé emelt bazilika is, de napjainkra az épületből csak néhány oszlop és falrészlet maradt meg.

ÇEŞME – A TÖRÖK RIVIÉRA

Egyik utolsó állomásom Çeşme városa volt, amit a török Riviéraként is emlegetnek, mivel igen népszerű turistaközpont. A hely korábban halászárváros volt, ám gyönyörű tengerpartja miatt hamar a gazdagok üdülőhelyévé vált.

Çesme jelenleg az izmiriek és isztanbুলiak pazar nyaralóközrözeté, a városiak előszeretettel keresik itt az Égei-tenger simogató kék vizét, ahol sok a strand, a szerényebb és luxuskivitelű üdülők, hotelek és panziók sora. Úgyan található egy vár is, mint nevezetesség, de nem erről híres a hely.

Itt az idóm nagy részét a tengerparton, „beach” klubokban töltöttem, de ellátogattam a helyi Chanel utcába is, ahol hamisítványok tömkelege tárult elém. Volt ott hamis Gucci, Chanel öv, cipő, táska, persze még így is borsos áron.

A helyi bazárt sem hagyhattam ki, ahol a török kézműves termékektől a hamis világmárkákig minden megtalálható volt.

IZMIR – IGAZI METROPOLISZ

Nyaralásom utolsó 2 napját Izmir városában töltöttem, ahol végre ellátogattam egy olyan bazárba, amit a filmekben láttam gyerekként. Ha azt mondom, hogy „mindent is” lehetett kapni, nem túlzok. Természetesen a hamisítványokat áruló standokból itt sem szenvedtem hiányt, de találok élv állatokkal kereskedő áruossal, esküvői ruhaszalonokkal, fűszerrel, ószerrel, vallási kegytárgy bolttal, sőt még egy mecset is állt a piac közepén. Valahogy így élt a bazár képzeletemben.

A város számomra zsúfolt volt, mondhatni kaotikus, ugyanis Törökországban közlekedési szabályok léteznek, de senki nem tartja be őket.

HONNAN TUDOD, HOGY VALAKI TURISTA?

Gyalogosként a járdán, autóval az úton közlekedik.

És ez nem vics.

Összefoglalva, sok helyen jártam már a világban, de úgy érzem, életem legjobb 2 és fél hetét töltöttem az országban, sok újat tanultam, új dolgokat próbáltam ki, de még nem láttam eleget, így biztosan visszalátogatok Törökországba.

(Bihari Bernadett Luca)

Mit hova, hogyan dobjunk? Szemét vs. hulladék

NEM VÉSZ EL, CSAK ÁTALAKUL - ÍRJA FIZIKA TANKÖNYV AZ ENERGIÁRÓL. EZ IGAZ A HULLADÉKRA IS. DE AKKOR HOVÁ LESZ? FELDOLGOZZÁK, ÚJRAHASZNOSÍTJÁK, ELÁSSÁK? ÉS VAJON MINDEN KIDOBOTT DOLOG ÚJRAHASZNOSÍTHATÓ? KÉRDÉSEINKRE SÓTI BALÁZS, A ZALAI KÖZSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT ZRT. (ZKN) KÖRNYEZETI NEVELÉssel MEGBÍZOTT MUNKATÁRSA VÁLASZOLT.

MI A KÜLÖNBSÉG A SZEMÉT ÉS A HULLADÉK KÖZÖTT?

A hulladék még rendelkezik értékkel, még értéket lehet belőle teremteni, és ezeket a termékeket vissza lehet kapcsolni a „használat” körforgásába. Amikor ezt az értéketermő lehetőséget elszalasztjuk, akkor lesz valójában szemét a fogyasztási cikkeinkből.

A hulladékok szelektív gyűjtésével és nyersanyagként való felhasználásával jelentős energiát takaríthatunk meg, és számos környezetszennyező technológiától óvhatjuk meg bolygónkat. A használt PET-palackokból például ruhát, táskát, cipőt lehet készíteni. Számos nagy világmárkánál található már ilyen termékeket. Sőt, a környezettudatosságot valóban komolyan vevő cégek kifejezetten törekszenek arra, hogy minél több hulladékot hasznosítsanak újra. Sóti Balázs szerint mindig végig kellene gondolnunk a folyamatot, hogy a megvásárolt terméknek hova fogjuk kidobni a csomagolását, vagy később magát a terméket, és mi lesz annak a további sorsa.

MI TÖRTÉNIK, HA A HULLADÉKBÓL SZEMÉT LESZ?

„Hegyet építünk belőle, aminek nem sok értelme van” – meséli a ZKN munkatársa, aki 15 éve dolgozik az iparágban. – „Magyarországon jó eséllyel egy lerakóba kerül a kommunális hulladék, ami annyiból áll, hogy van egy nagy gödör, amibe beleüríti a kukásautó a szemetet, majd a törvényben előírt mennyiségű szemét után húznak rá egy földréteget, aztán erre jön megint egy sor szemét, és így tovább. Úgy néz ki, mint a piskóta. És gyakorlatilag ez a domb csak van.” Hozzáteszi, vannak esetek, amikor hasznosítják a szeméthegekben keletkező hulladékgázt, bár már ez sem olyan gyakori. „Mióta például Zalaegerszegen elkezdtek a zöldhulladék

külön gyűjtését, amit komposztálunk és így visszakerül a talajba, nem kerül annyi biológiailag lebomló hulladék a lerakótelepre, és így nem termelődik annyi gáz, amivel be tudnánk indítani a gépeket. De ezen felül a lerakó felszínét lehet hasznosítani napelemparkok vagy energianövények telepítésével is.”

MIT HOVA DOBJUNK?

Mindenki ismerheti a papír, műanyag, fém, üveg felíratú szelektív konténereket, de mégis sokszor követünk el hibát, amikor jóhiszeműen beledobálunk mindent, ami szerintünk beleillik. Sóti Balázs példaként az ételesdobozokat hozta fel, amik ugyan papírból készülnek, de használatuk után a feldolgozásuk problémás lehet, mivel sokszor zsírral, olajjal szennyezettek. „A papír újrahasznosítása úgy zajlik, hogy rostjaira (cellulózokra) szétszedik, majd újra összerakják. Ha pedig olaj kerül a rendszerbe, ami jellemzően megtalálható ezeken a dobozokon, akkor valahogy ki kellene vonni ezt a rendszerből, de jellemzően az ilyen papír már nem hasznosítható újra.” Klasszikus példa erre a pizzásdoboz, amit hiába dobunk jóhiszeműen a papírgyűjtőbe – a pizza már összezsírozta, így a feldolgozás szempontjából szennyezetté vált. Szakértőnk hozzáfűzi, az eldobható ételesdobozok helyett ott a lehetőség saját ételhordót használni, hogy ezzel is közelebb kerüljünk egy hulladékmentesebb élethez. A másik problémát a műanyag flakonok jelentik. A Tapossa laposra! felíratot sokan figyelmen kívül hagyják, így a levegővel teli palackok gyorsan megtöltik a szemetesseket, és a kukásautók gyakran csak levegőt szállítanak, főlegesen. „Minden ötödik szelektívbe dobott PET-palackban folyadék maradt, vagy nincs lecsavarva a kupakja. És hogy ez miért rossz? Ha rajtuk marad a kupak, nem tudja összenyomni a kukásautó, és ezért teljesen fölöslegesen

levegőt szállít. Nem beszélve arról, hogy emiatt gyorsabban is telik meg, és többet kell fordulnia.” A szakértő azt tanácsolja, hogy ha nem vagyunk biztosak benne, mit hova dobjunk, akkor érdeklődjünk a helyi közszolgáltatónál, aminek az elérhetősége megtalálható a szelektív konténereken is, de a szolgáltató honlapján is valószínűleg egyértelműen le van írva, mivel ez régióként eltérő lehet. Vannak helyek, ahol a fém és műanyagot együtt gyűjtik, de valahol külön, mert nincs meg a szétválogatásukhoz szükséges technológia. Abban is van különbség, hogy a tejesdobozokat a papír vagy a műanyag gyűjtőbe kell-e tenni. „A termékek csomagolásán fel kell tüntetniük a gyártóknak, hogy újrahasznosítható-e vagy nem. Ezt a nyilakkal ellátott háromszögek mutatják, benne számokkal – a magyarázatot megtalálod a keretben.

ÉRDEKESÉG

Ha a chipses zacskót összegyűrjük, és kis idő múlva ismét felveszi az eredeti formáját, akkor nem újrahasznosítható anyagból van.

EL KELL MOSNI A SZELEKTÍVEN GYŰJTHETŐ SZEMETET, VAGY SEM?

„Sokszor érkezik az ügyfelektől a hulladékok elmosására vonatkozó kérdés. Nem patika tisztaságot várnak el a közszolgáltatók, elég annyi is, ha a mosogató maradék vizében előlbtjük mondjuk a joghurtos dobozt, hogy a legyek ne lepják el a konténert. Ha patika tisztára mosnánk a kidobott joghurtos dobozt, sokkal több vizet pazarolnánk el, mint amennyi annak a műanyagnak az értéke” – mondta el Sóti Balázs.

Ellenben ott vannak az olajos és vegyszeres flakonok, amik nem gyűjthető szelektíven, még akkor sem, ha kiöblítjük azokat. „Logikusnak tűnik, hogy elmoszuk az olajos flakont, és akkor rendben van, de óriási butaságot csinálunk vele.

Hiszen minden a csatornába kerül belőle. A csatorna oldalfalán például a sütőolaj remekül megtapad, és egy csepp olaj, mivel rendkívül viszkózus, 1000 liter vizet képes beszennyezni. Egy olajos flakomból pedig rengeteg csepp olaj mosható ki. Hasonló a helyzet a vegyszerekkel.” Szakértőnk kiemelte, hogy az a műanyag mennyiség, amit megmentenénk, elenyésző ahhoz a vízmennyiséghez képest, amit elszennyeznénk azáltal, hogy ezeket elmoszuk.

MI TÖRTÉNIK, HA NEM JÓ HELYRE DOBJUK A SZEMETÜNKET?

„A lakosság sokszor nem használja helyesen a gyűjtőket” – mondta Sóti Balázs. Ha valaki letesz a hulladékgyűjtőpontra egy tévét, akkor nemsokára megjelenik mellette egy kanapé, egy szekrény és így tovább, mert azt hiszik az emberek, hogy ha már előttük lerakta valaki, akkor nekik is szabad. Ezeknek az eltakarítása pedig sokszor többbe kerül, mint a hasznos anyag, amit oda gyűjtünk.” Azonban a házuk előtt lévő „vegyes” kukába sem szabad bármit dobniuk, mivel könnyen kárt okozhatnak a szeméttelberendezéseibe.

„Egyik alkalommal valaki kidobott egy 16 kg-os vonatkereket a kommunális hulladékba, ami gond nélkül végigment a teljes územen, majd a darálónál elakadt, tönkretéve a gépeket, ami ötvenmillió forint kárt okozott nekünk. Előtte pedig egy tollpárna okozott számunkra problémát, mert nem számítottunk rá. Az üzembe beérkezve a rendszer elején lévő zsákfeltépi gép szétépte, és az összes toll szétrepült, ezzel eltömítve a gép érzékelőit. Három napig takarítottunk utána.”

(Bihari Bernadett Luca)

PETE

HDPE

PVC/V

LDPE

PP

PS

OTHER

1 – PET

A polietilén-tereftalát újrahasznosítható. Üdítő- és ásványvizes palackok, műanyag poharak készülnek belőle.

2 – PE-HD

A nagy sűrűségű polietilén újrahasznosítható. Gyártásakor sok veszélyes anyagot hulladékok közül nem kerül újrahasznosításra. Rengeteg játéknak, fóliának, ételtárolónak, sőt vízvezetékcsőnek az alapanyaga, rendkívül káros.

3 – PVC

A polivinil-klorid ipari mennyiségben újrahasznosítható, de a háztartási hulladékok közül nem kerül újrahasznosításra. Rengeteg játéknak, fóliának, ételtárolónak, sőt vízvezetékcsőnek az alapanyaga, rendkívül káros.

4 – PE-LD

A kis sűrűségű polietilén újrahasznosítható. Zacsok, palackok, kupakok gyártására szolgál.

5 – PP

A polipropilén szintén újrahasznosítható. Vajas- és joghurtosdobozok, ketchuposflakon, műanyag edények készülnek belőle, egyre inkább átveszi a PVC szerepét.

6 – PS

A polisztirol is újrahasznosítható, de Magyarországon nem tehetjük a szelektív gyűjtőbe. Ételtároló dobozok, poharak, valamint hang- és hőszigetelés készül belőle.

7

Nem újrahasznosítható. Minden olyan műanyag, ami a fenti hat kategóriába nem sorolható. Például a CD, DVD, egyes szemüveglencsék. Ide soroljuk fémgőzölt csomagolásokat is, amelyek vékony fémréteggel bevont műanyagok, például a csipszeszacskók. Tehát 1, 2, 4, 5 mehet a szelektívbe, a többi nem!

LÉGY TISZTÁBAN A JOGAIDDAL!

Siklósi Máté

EGYRE TÖBB ESZKÖZT HASZNÁLUNK A MINDENNAPJAINKHOZ, ÉS EGYRE TERMÉZETESEBBNEK VESSZÜK, HOGY EZEK AZ ESZKÖZÖK RÖVID ÉLETŰEK. PEDIG EZ EGYÁLTALÁN NEM TÖRVÉNYSZERŰ: HACSAK NEM EGYSZERHASZNÁLÓS DOLGOT VÁSÁROLUNK, ANNAK ÉPNEK KELL LENNIE ÉS MŰKÖDNI KELL A TŐLE NORMÁLISAN ELVÁRHATÓ IDŐN BELÜL. ENNEK BIZTOSÍTÁSÁRA TALÁLTÁK KI A JÓTÁLLÁST ÉS SZAVATOSSÁGOT – MINDANNYIAN TALÁLKOZTUNK MÁR ÉLETÜNK SORÁN EZEKEL A KIFEJEZÉSEKKEL. DE TUDJUK, HOGY MIK EZEK, ÉS MI KÖZÖTTÜK A KÜLÖNBÉS? MILYEN JOGOKKAL RUHÁZZÁK FEL A VEVŐT EGY TERMÉK VÁSÁRLÁSA ESETÉN? SIKLÓSI MÁTÉ FOGYASZTÓVÉDELMI SZAKÉRTŐVEL BESZÉLGETTÜNK.

Mikor veszünk egy terméket, van egy olyan alapelvárásunk, hogy az hosszú ideig működjön. „Ezt az elvárást megerősítik a mindenkor jogalkotók, mert évszázadok, évezredek óta biztosítanak a vásárlóknak valamilyen jogot arra, hogy ha hibás az árucikk, azt visszavihessék” – mondta Siklósi Máté fogyasztóvédelmi tanácsadó, szakértő.

Különbég van azonban a magánszemélyek és a céges vásárlók jogai között. Elsősorban azért, mert a jogalkotó azt feltételezi, hogy ha egy cég használja a terméket, akkor sokkal nagyobb igénybevételnek van kitéve, és a cég könnyebben tudja jogait szerződések, egyedi feltételek vagy akár bírósági út segítségével érvényesíteni, mint egy magánszemély. Fontos figyelni tehát, hogy nem mindegy, kérünk-e számlát a családi cég nevére, amikor magunknak nyomtatót, TV-t, telefont veszünk, vagy fizetjük saját számlánkról, és magánszemélyként vásárolunk. Magánszemélyként megilletnek a fogyasztói jogok, azoktól nem lehet eltérni, cég esetében olyan feltétellel adja el a bolt a terméket, amilyen feltételekben megegyeznek (akár jótállás és szavatosság nélkül).

„Ha egy százezer forint értékű tablettát a családi Bt.-re elszámolva veszünk meg, és céges számlát kérünk, abban az esetben arra a tabletre mindössze 1 év szavatosság van, és az eladó még ezt is kizárhatja szerződésben. Míg amennyiben ezt magánszemélyként vesszük, akkor van

rá 2 év jótállás és 2 év kellékszavatosság is. Sokkal több évig tudunk sokkal erősebb jogokat érvényesíteni, ha magánszemélyként vásárolunk” – magyarázta el Siklósi Máté.

Arra is lehetőségünk van, hogy visszavigyük a hibás portékát, de csak akkor, ha a meghibásodás az átadás előtt keletkezett. Ha például nem próbáltunk ki egy kútyút az üzletben, és otthon kiderül, hogy nem működik. Vagy a becsomagolt árut kicsomagolva látjuk, hogy törött. Ilyesmi előfordulhat, ugyanakkor fontos, hogy a termékeket – ha van rá lehetőségünk – már a vásárlás előtt ellenőrizzük le. Persze elég nehéz megállapítani, hogy mi a hiba eredete, de amikor egy gyártási hiba miatt nem működik, vagy romlik el valami, azért valakinek kötelessége felelősséget vállalni, elsősorban a kereskedőnek, végső soron a gyártónak. Ezek a jogok a jótállás és a szavatosság.

Minden újonnan vásárolt árucikkre és fogyasztói szerződés keretében használtan vásárolt termékre járnak ezek a jogok. Új termék esetén a szavatosság két év, de van néhány kivétel, mint például az ingatlan, arra ugyanis 5 év szavatosság jár. Használt termékekre 1 év a szavatosság.

A szavatosságot a jótállástól a különbözteti meg, hogy a szavatosság esetében a vevőnek kell bizonyítani a hiba eredetét, míg a jótállás esetében ez fordítva van. „Ha mondjuk bíróság elé jutna a kérdés, akkor a bíróság azt fogja mondani, hogy kér szakértői véleményt, ezt az fizeti, aki bizonyításra kötelezett. Tehát a szavatossági jogérvényesítéskor megyünk be a bíróságra, akkor mi, ügyfelek fogjuk fizetni ezt a költséget, amennyiben jótállással megyünk bíróságra, akkor pedig az eladónak kell fizetnie ezt az összeget.”

Mivel ma már nem csak boltokban vásárolunk, hanem egyre inkább az interneten is, sokszor nem magyarországi

kereskedőktől, fontos tudni, hogy a fogyasztói jogok nem teljesen egységesek a világon, de még az Európai Unión belül sem. Az EU-ban csak a szavatosság a kötelező előírás, míg a jótállás egy magyar „különlegesség”.

„Az Európai Unió elgondolkodott azon, hogy ők csak arra jogosítanak fel, hogy visszahozhatja a vevő a boltba a hibás árut, viszont az eladó elutasíthatja ezt, és akkor a vásárlónak kell bizonyítania, hogy az árucikket rendeltetészerűen használták-e vagy sem. Hogy ha ezt szeretnék, akkor nekik szakvéleményt kell szerezniük.”

Az Európai Bizottság ezért megadta a lehetőséget az országoknak, hogy mindenki beiktathat egy olyan időszakot a 2 év szavatosságban, ami alatt mégiscsak a kereskedőnek kell bizonyítania. Ez a legtöbb tagállamban fél év vagy egy év. „A szavatosságot sokan úgy jegyzik meg, hogy fél évig van, de ez tévedés. Két évig van jogunk reklamálni, viszont az igaz, hogy a szavatosságon belül (ami ugye minden cikkre érvényes), az első

hat hónapban a fogyasztónak nem kell bizonyítania azt, hogy a hibának mi az eredete, hanem ott a kereskedőn van a teher” – mondta el szakértőnk.

Jótállás terén 2021. január elseje óta a tartós, rendeletben felsorolt árucikkekre már sávós rendszer érvényes. Ez az jelenti, hogy 10 ezer forint alatti értékű termékekre nincsen jótállás, 10 ezer és 100 ezer forintos ár között kötelezően 1 év minden, a rendeletben leírt árucikkre. 100 ezer és 250 ezer forintos ár között 2 év, míg 250 ezernél drágább termékek esetén 3 év jótállás van. A jótállás teljes ideje alatt a kereskedő köteles bizonyítani, hogy a termék hibája már az átadás után keletkezett, ha ezt nem tudja bebizonyítani, javítania, cserélnie kell, vagy visszafizeti a vételárat.

Lényeges, hogy milyen jog is illeti a vásárlót a szavatosság és jótállás területén. Az első és legfontosabb, hogy a kereskedőhöz menjünk, ne a gyártóhoz, hiszen a hazai jogszabályok elsősorban a gyártmány

eladóját teszik felelőssé. „A kereskedőnél kötelező jegyzőkönyvet felvenni, ahol rögzíteni kell, hogy milyen igénnyel áll elő a vevő, mit szeretne kapni a hibás áruért. A kereskedőnek joga van elbírálni, hogy a használó igénye jogos-e, hibás-e az adott gyártmány teljesítése. Majd vagy elutasítja, vagy jóváhagyja az igényét, vagy egy kicsit módosítottan hagyja jóvá, ha például pénzt szeretne visszakapni a vásárló, de ezt a jogszabályok nem feltétlenül teszik lehetővé. Ha azt mondja, hogy kicseréli az árut, akkor megváltoztatott megoldást kínál fel” – tudtuk meg Siklósi Mátétól.

Jótállás és szavatosság esetén is van egy úgynevezett igényérvényesítési sorrend. A fogyasztónak joga van először cserét kérni. Amennyiben ez aránytalan többletköltséget jelent a cég számára, az eladó megteheti, hogy javítást ajánl fel a csere helyett. Az pedig tévhit, hogy az ügyfélnek joga van elsőre a pénzét visszakérni, hisz a polgári törvénykönyv egy egyértelmű sorrendet állít fel: a javítás vagy a csere megelőzi a pénz visszafizetését.

Felmerül a kérdés, hogy hányszori csere vagy javítás után lehet továbblépni. „Azt szoktam mondani, hogy általában egy után is, viszont a jótállással rendelkező készítményekre szintén 2021. január 1-től a kormány új rendelete már azt írja elő, hogy bármilyen körülmények között, hogyha egy áru háromszor már kijavításra került, akkor negyedszerre kötelező azt a terméket kicserélnie az eladónak, ha nem tudja ugyanolyan termékre cserélni, vissza kell fizetnie a vételárat.”

Van még egy lehetősége a vásárlónak, ha vissza szeretné kapni pénzét. „Amennyiben mindenképpen vennie kellett a meghibásodott termék helyett egy másikat a reklamáció ideje alatt, mert szükséges volt a használata, és nem tudta kivárni a procedura végét, abban az esetben indokolt lehet egy azonnali elállás is, vagyis azonnal visszakaphatjuk a pénzt.”

(Bodor Julcsi)

Ha másnap is kell, csak akkor vedd meg!

AZ OKTÓBER 31-I TAKARÉKOSSÁG VILÁGNAPJA EGY ÚJABB JÓ ALKALOM ARRÁ, HOGY BESZÉLJÜNK AZ EGYIK LEGFONTOSABB ÉS LEGNEHEZEBB PÉNZÜGYI TÉMÁRÓL. BALOGH LÁSZLÓT, A PÉNZÜGYMINISZTERIUM PÉNZÜGYPOLITIKÁÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRÁT KÉRDEZTÜK A FENNTARTHATÓSÁGRÓL ÉS A TAKARÉKOSKODÁSRÓL.

MIÓTA LÉTEZIK A TAKARÉKOSSÁG VILÁGNAPJA, ÉS MI A CÉLJA?

A világnapot az 1924-es milánói nemzetközi takarékbank konferencia óta ünnepeljük. Ezt a konferenciát azért hívták össze alig néhány évvel az első világháború lezárását követően, hogy ösztönözzék az embereket a takarékoskodásra, valamint a beosztásra, azaz egy tudatos pénzügyi magatartás elsajátítására, amelyben nem szórják a pénzt feleslegesen, és nem fölösleges dolgokra költik. Ez lett később a világnap mottója is.

MINDENNAP HALLJUK A FOGALMAT, DE NEM BIZTOS, HOGY MINDENKI MEGFELELŐ JELENTÉST TUD TÁRSÍTANI HOZZÁ. PONTOSAN MIT TESZ TAKARÉKOSNAK LENNI?

A takarékoság azt jelenti, hogy a rendelkezésemre álló pénzmennyiséget hogyan tudom optimálisan kezelni. Vagyis a meglévő és a jövőben rendelkezésemre álló pénzem a céljaim, szükségleteim és vágyaim megvalósítására a lehető legjobb arányban tudjam felhasználni. Ehhez érdemes használni egy egyszerű pénzügyi tervezést, amikor kitűzünk bizonyos célokat, melyek rövid, illetve hosszabb távon is elérhetőek számunkra. Egyes célok rövidebb idő alatt is megvalósíthatóak (pl. egy laptop), másokhoz több év is kellhet (pl. lakásvásárláshoz).

HOVA ÉRDEMES A MEGTAKARÍTÁSOKAT BEFEKTETNI?

Nagyon fontos, hogyha sikerült valamennyit megtakarítanunk, akkor érdemes megőrizni, befektetni. Itt több lehetőség is van. Egyrészt érdemes olyan biztonságos befektetést

választani, ami azért valamennyi hozamot is ad menet közben. Ne csak félretegyük a párna alá, hanem gyarapítsuk is az összegünket.

Minél hosszabb távú a cél megvalósítása, annál hangsúlyosabb, hogy hova fektetjük be a pénzt ez idő alatt. Ötéves távon itt vannak például a magyar állampapírok, különösen a MÁP Plusz. Ez nem kockázatos – szemben a részvényekkel, melyekkel veszteséget is lehet szerezni. Állampapírnál garantált a tőkénk és a hozama is. Vannak a nagyon hosszú távú megtakarítási célok; mondjuk idős korunkra gyűjtünk, takarékoskodunk. Erre valók a nyugdíj-megtakarítások. Bár érthető módon egy fiatalnak nem ez lesz az elsődleges gondolata, de erről sem érdemes megfeledkezni.

Gondoljunk arra is, hogy hasznos, ha egy családnak vannak tartalékai konkrét célok nélkül is. A statisztikákból az derül ki, hogy 2010 óta szerencsére egyre több háztartásnak vannak legalább háromhavi jövedelmének megfelelő biztonsági tartalékai. Ezek nagyon jól jönnek a váratlan, kisebb-nagyobb kiadással járó esetekre, mint például, ha egy értékes háztartási eszköz tönkremegy, és cserélni kell, vagy meg kell javíttatni az elromlott autót, ha ne adj' Isten, az egyik szülő váratlanul elveszíti a munkáját, vagy valaki tartósan beteg lesz a családban. Ezek a nem tervezett költségek, ami hirtelen komoly terhet jelent egy családnak. Ezek biztonsági tartalékok, takarékoság hiányában még nagyobb bajt okozhatnak.

EZEK VOLTAK AZ ELSŐDLEGES SZEMPONTOK. MILYEN MÁS LEHETŐSÉGEI VANNAK A BEFEKTETŐKNEK?

Áttételesen, de kapcsolódnak ehhez a témához a biztosítások. Sajnos előfordulhat, hogy vagyoni kár ér bennünket – például balesetet szenvedünk vagy leég a lakásunk.

Balogh László

A médiában sokszor mondják, hogy a világon előállított élelmiszerek egyharmada a kukában végzi. Magyarországon szerencsére ennyire nem rossz a helyzet, de ez a szám nálunk is 18-21 százalék között mozog. Ez szintén nagyon soknak számít. A megfontolt, tudatos fogyasztást a mindennapjaink részévé kellene tennünk. Valószínűleg, ha erre jobban oda tudnánk figyelni, akkor a világ fenntarthatóbb maradna, és kevesebb erőforrást aknáznánk ki idő előtt és a pénzkidadásunk is optimális lenne.

HA VALAKI KAMASZKÉNT SZERETNE BESEGÍTENI A CSALÁDJÁNAK A TAKARÉKOSKODÁSBA, AZT HOGYAN TEHETI MEG? MIK LEHETNEK A FELADATAI EGY TIZENÉVESNEK?

Általában az ilyen korú fiataloknak azt szokták mondani, hogy abban, ami a hétköznapi rutin részét képezi. Ilyen például, hogy ne folyjon fölöslegesen a csap, nem kell égni minden lámpának, nem kell állandón fűteni vagy túlfűteni a lakásban. Ezekkel az energiaszámlán sokat lehet spórolni.

Abban is sokat tud segíteni, ha megbeszéli a családdal, hogy tízóraira vagy uzsonnára milyen ételt vigyen, hogy megegye, és ne pazarlóan kidobja, mert nem szereti. Ugyanide tartozik, hogy ha a menzán esetleg nem jó minőségű az étel, amit adnak, a gyerek nem eszi meg. Ilyenkor meg kell beszélni a szülőkkel, hogy fölöslegesen ne fizessék be az ebédpénzt, ha úgymis máshol veszi meg a gyermek a szükséges ételt, mert ez duplán kifizetett költség – azaz kidobott pénz. Persze az is hasznos, ha az okosanapennzel.hu honlapunkon található „Zseton (be)osztó” diák zsebpénz kalkulátort használják, mert azzal valóban könnyű takarékos és tudatos magatartást elsajátítani.

Vagy amikor tervezik a családi költségeket, egy-egy konkrét kiadást akár, abba vonják be a szülők a gyerekeket is. Így egyrészt látja, tanulja, hogyan tervezzük a családi büdzsét, látja, hogy melyek a prioritások, mire muszáj költeni, mennyi marad. Érteni fogja, hogy valamire miért nincs, átlátja, mi miért történik, a saját céljait, igényeit is ésszerűbben tudja megtervezni, és megkezdheti a maga takarékoskodását is.

Szerintem ezekben tudnak segíteni a fiatalok. A lényeg, hogy a gyermeket érdemes bevonnai a családi kupaktanácsba!

(Hegyi Vivien, Németh Máté)

GONDOLOM, SZEMÉLYI PREFERENCIÁKTÓL IS FÜGG, HOGY KI HOGYAN TESZ FÉLRE.

Az emberek egyéni céloknak megfelelően fognak optimálisan költeni is. Valaki autógyűjtő, emiatt neki azt is be kell kalkulálni, hogy arra is fog költeni, hogy a veterán gépkocsiját ápolja és versenyre vigye. Ezért teljesen egyéni, hogy kinek mi az optimális. Viszont az mindenkire igaz, hogy ha tudatosan végiggondoljuk, hogy mi a fontos, mi elengedhetetlen, és mi az, ami nem, azzal nagyon sok pénzt meg lehet spórolni.

A felmérések szerint hazánkban az állampolgárok egy jelentős része szeret a mának élni. Más szóval, ha hirtelen meglát valamit és van rá pénze, akkor megvásárolja. Ezt nevezzük impulzív vásárlásnak, sok marketingfogás épül erre. Szerintem jó módszer értékesebb ipar- vagy divatcikkeknél, ha várunk legalább 24 órát, és ha még mindig szeretnénk megvenni azt az adott terméket vagy szolgáltatást, akkor valószínűbb, hogy érdemes beruházni rá.

VAN NEM PÉNZÜGYI RÉSZE A TAKARÉKOSKODÁSNAK?

Igen, ami a fogyasztásunkra vonatkozik. Ne pazaroljunk, vagy legalábbis kerüljük el a hétköznapi életünkben és vásárlásaink során.

Ilyenkor azzal tudunk takarékoskodni, ha pénzt áldozunk a biztosításra, amit köthetünk személyekre, lakásra vagy közlekedési járművekre is. Lényegében ez is takarékoskodás hisz előre nem látható anyagi károktól, kiadásoktól óvjuk meg magunkat. Ezzel is a rendelkezésre álló pénzüsszeget optimalizáltuk.

SAFEXONE,

A GYALOGOS ÁTKELŐK ÚJ GENERÁCIÓJA

Nyári Balázs

A GYALOGOSOK SZÁMÁRA A ZEBRÁK HIVATOTTAK A BIZTONSÁGOS ÁTKELÉST BIZTOSÍTANI. NAPJAINKBAN AZONBAN INKÁBB AZ LÁTSZIK, HOGY EZEK AZ ÁTKELŐHELYEK – FŐLEG A LÁMPA NÉLKÜLIEK – NEM FELTÉTLENÜL BIZTONSÁGOSABBAK, MINT ÁTSZALADNI VALAHOL AZ ÚTON. EBBEN A KÖRÜLMÉNYEKEN KÍVÜL (ROSSZUL MEGVILÁGÍTOTT ÁTKELŐK, KOPOTT ZEBRÁK STB.) A SOFŐRÖKNEK ÉS A GYALOGOSOKNAK IS VAN FELELŐSSÉGE: FIGYELMETLENSÉGÜK VAGY NEMTÖRŐDÖMSÉGÜK IS OKA A BALESETEKNEK. EZT A HELYZETET SAJNOS NEM EGYSZERŰ MEGOLDANI, UGYANIS EGY JELZŐLÁMPÁS ÁTKELŐHELY KIALAKÍTÁSA KÖZEL 10 MILLIÓ FORINTBA IS KERÜLHET, RÁADÁSUL AZ ÁTKELŐHELYNEK EL KELL ÉRNI EGY BIZONYOS VESZÉLYESSÉGI FOKOT, HOGY SZÓBA KERÜLHESSEN A BERUHÁZÁS. SZERENCSÉRE MÁR ERRE IS VAN MÁS MEGOLDÁS, AMI KÖLTSÉGHATÉKONYABB KIVITELEZÉSŰ ÉS BIZTONSÁGOSABB: EZEK AZ INTELLIGENS ZEBRÁK.

Ezek a zebrák kivitelezés szempontjából egyszerűek. Négy kis, 120 centi magas oszlop adja a zebra keretét, melyek gyalogosérzékelővel és borostyánsárga villogókkal vannak felszerelve, ezek jelzik, mikor egy gyalogos ér a zebrához. Van egy sötétedés utáni funkció is, a lézeres lábvilágítási opció. Az oszlopok aljában lézertiódák vannak, amik fényt kibocsátva lézertirítót hoznak létre az út fölött. Ez alapvetően nem látszik, de amikor a gyalogos lelép, ekkor az fény húz a lábán egy csíkot, még jobban kiemelve ezzel őt a környezetéből. Így sötétben is észrevehető az autós számára.

Bár nem rendelkezik még nagy múlttal a projekt, Magyarországon eddig összesen tíz darab rendszer működik élesben, található például Martonvásáron, két-két rendszert pedig Szigetszentmiklóson és Sződön telepítettek. Emellett legalább ugyanennyi van készülében, de külföldre is gyártanak továbbiakat, Romániában például már két ilyen átkelő is üzemel.

„Én járom az országot, egyre több önkormányzattal sikerült leülnöm beszélni, de rengeteg olyan átkelőt látok útközben, ahol nagyon szükségsszerű lenne – főleg óvodák, iskolák közelében” – mondta el Nyári Balázs.

Nagy Lászlót, a VisibleCrossing nevű cég ügyvezetőjét saját élménye inspirálta a megoldáskeresésre. Feleségét egyik reggel éppen dolgozni vitte a kórházba, és kiderült, percekkel kerülte el, hogy szemtanúja legyen egy durva balesetnek, ami egy zebrás gázolás volt.

„Nagy László olyan ember, aki rögtön azon gondolkodik, hogy egy ilyen esetet hogyan tudna megoldani. Többeket is megkeresett, hogy ez a megoldás megszülessen, és egyben piacra is lehessen dobni, univerzalizálni lehessen” – meséli Nyári Balázs, a projekt egyik tagja.

A zebrák kihelyezése egyre fontosabb és szükségsszerűbb. Bizonyos városrészek különösen veszélyesek tudnak lenni, még fokozottabb biztonságra lenne szükség a gyalogosok számára, ugyanis nem csak ezek az intézmények jöhetnek szóba, érdemes gondolni például a boltokra, ahova legtöbbször a zebrán keresztül vezet az út.

Szerencsére az eddig kitépített átkelő rendszerek pozitív visszajelzéseket kaptak, stabilan és megbízhatóan működnek, másrészt pedig annak ellenére, hogy nehezen kimutatható a megelőzött balesetek száma, az emberek nagyobb biztonságban érzik

magukat, mikor átkelnek. A gyalogosnak tudnia és éreznie kell, hogy láthatóvá válik, figyelemfelkeltő az autósok számára, hogy a saját biztonságérzetét is megnövelje.

Természetesen a közlekedés nem egyoldalú. Az embereknek tisztában kell lenniük azzal, hogyan kell szabályosan közlekedni az utakon még gyalogosként is. A gyalogos – bár mindig elsőbbsége van – a leggyengébb a közlekedési kultúrában. Súlyos probléma például a mobiltelefonok használata közlekedés közben. Nem mondunk újat azzal, hogy ez nem biztonságos, mégis sokan hiszik, hogy nekik nem fog gondot okozni. Nem csak autóvezetés közben életveszélyes a mobilra figyelni, hanem sétálás közben is – nem veszed észre a piros lámpát, és simán kilépsz egy autó elé. Vagy egy építési gödörbe. Vagy fellöpsz egy idős nényt. A mobilba bújva gyakorlatilag vakon közlekedesz.

Ennek megoldása a közlekedési kultúra fejlesztésében rejlik, amit a projekt tagjai felelősségüknek érznek. Ennek kapcsán kezdtek el blogolni is a témában. A portál neve Zebra Blog, itt is igyekeznek a fejlesztők hozzájárulni ehhez a nagyszabású célhoz.

Miután képet kaptunk arról, hogy ezek az eszközök hogyan is néznek ki, mi a funkciójuk és céljuk, felmerül a kérdés, hogy mi a menete annak, hogyha valahova hasznosnak találunk telepíteni ilyen gyalogátelőhelyeket? Többnyire önkormányzati megkeresés során valósul meg a beruházás, és általában a finanszírozást is az intézmény biztosítja. Az ügyintézés a cég intézi teljes egészében. Itt nem merülnek ki a lehetőségek, volt példa közösségi összefogásra is, például Bördányban telepítettek egy új rendszert a múlt hónapban, ahol az önkormányzat alapítványa minden egyes beérkezett lakossági forintot megduplázott, így fedezték az új zebra árát.

A projektről és a cégről visiblecrossing.com honlapon található még több információ és az elérhetőségük, illetve Facebook-on és LinkedIn-en is jelen vannak. Kapcsolatfelvételnél meg kell adni a pontos helyszínt, amelyet később a szakemberek személyesen is kimennek felmérni, majd egy tanácsadás keretében segítenek megtervezni a legjobb megoldást, valamint az eszközök konfigurációját. Ezután már csak az ajánlat és a szerződés van hátra, mikor ez megvan, indul a gyártás, majd a kivitelezés a rendszer telepítése által.

A cél természetesen az, hogy minél több ilyen átkelőhelyet telepítsenek, ugyanis óriási szükség van megoldásra a gyalogosokkal történő balesetek ellen. Az első lépcsőfokot pedig talán ezek a zebrák adhatják, ami áttörés lehetne a közlekedési kultúra hosszútávú fejlesztésében.

(Németh Fruzszi)

EZ NEM OLYAN, MINT A VALÓSÁG

INTERJÚ BEREZNAY DÁNIELLEL

A XXI. SZÁZADBAN IGAZI ÚTTÖRŐKÉNT ROBBANT BE AZ E-SPORT, MELY MÁRA HATALMAS MAGASSÁGOKBA SZÁRNYAL. A BAJNOKSÁGOK AZ EGÉSZ VILÁGON BÁRKI SZÁMÁRA NYITOTTAK, ÍGY CSAK TEHETSÉG ÉS KITARTÁS KELL AHHOZ, HOGY VALAKI KOMOLY KARRIERT FUSSON BE AZ E-SPORT TERÉN. BEREZNAY DANINAK PÉLDÁUL SIKERÜLT VILÁGVISZONYLATBAN KIEMELKEDŐ EREDMÉNYEKET ELÉRNIE, AMIK HOZZÁSEGÍTETTÉK AHHOZ, HOGY IDÉNTŐL A MCLAREN CSAPATÁT ERŐSÍTSE AZ F1 ESPORTS PRO CHAMPIONSHIP-BEN.

HONNAN JÖTT A SZENVEDÉLYED A VERSENYZÉSHEZ, E-SPORTLÁSHOZ?

Néhány hétvégén reggeli mese helyett Forma 1-es versenyek mentek a TV-ben, és megtetszett. Apukámmal nagyon sokat utaztunk, főképp autóval, és mindig szerettem volna idő előtt megtanulni vezetni. Ez 17 éves kor alatt Magyarországon nem legális. Ekkor bukkantam rá az interneten az elektromos játékokra, szimulátorokra, amik egész jó kis kormányokkal, pedálokkal viszonylag élethű élményt tudnak nyújtani. Először kipróbáltam Rally, majd Forma 1-es játékokat, és így kezdődött el az egész. Továbbá mindenben nyerni szeretek. Korábban sokat röplabdáztam, pingpongoztam, fociztam, és mint ott, itt is hamar megtaláltam azokat a kihívásokat, amiket szerettem volna megvalósítani. Jelentkeztem kisebb-nagyobb bajnokságokba, és most már a legnagyobbak között veszek részt immár 10 éve.

AZ E-SPORT EGY IGAZÁN ÚJKELETŰ DOLOG, ÉS SOK EMBER NEM IS TARTJA EZT A TEVÉKENYSÉGET SPORTNAK. VISZONT TE, MINT EBEN TELJESEN OTTHONOSAN MOZGÓ EMBER, MIÉRT GONDOLOD AZT, HOGY A „SPORT” ELNEVEZÉS IGENIS MEGÁLLJA A HELYÉT AZ E-SPORT KIFEJEZÉSÉBEN?

Sosem próbáltam az e-sportot igazi sportnak titulálni, viszont pszichológiailag ugyanolyan nehéz, mint bármely másik valódi sport. Itt is elképesztő szorgalom, kitartás és hatalmas belső motiváció kell. Sőt, ha a

motorsporthoz hasonlítanám, akkor sikeres e-sportolónak lenni még nehezebb is, mint sikeres autóversenyzőnek. Motorsportban mondjuk 150-200 gazdag gyerek nő fel egy generáció alatt, és ott az a döntő, hogy ki tudja magát befizetni egy versenycsapathoz. Virtuálisan viszont minden autó egyenlő. Ugyanazzal a technikával, szoftverrel versenyzik mindenki, ugyanazok között a körülmények között, nem több, nem kevesebb tesztnapnal. Ha elég ügyes vagy, egy százezres felszereléssel egy F1-es csapat is felfigyelhet rád. Az idei e-sport szezonra közel 200 000 ember jelentkezett, és folyamatosan a legjobb húsz versenyző között vagyok. Ez számomra sokkal nagyobb teljesítmény, mint akár egy igazi F1-es pilótáé. Lehet, hogy egoistán hangzik, de ez szimpla matek (*nevet - a szerk.*). Plusz, míg a valóságban csapattársak, mondjuk Bottas és Hamilton között, egy időmérőn van két tized másodperc, addig nálunk az első és az utolsó versenyző között van ugyanennyi.

AZ IDEI AZ ÖTÖDIK SZEZONOD LESZ AZ FORMA-1 HIVATALOS E-SPORT BAJNOKSÁGÁBAN. TERVEZED MEGÜNNEPELNI EZT AZ ÉVFORDULÓT?

Nem, majd a tizediket megünnepelem. Egyelőre nagyon kezdetlegesnek érzem ezt az egész versenyzést. Van egy világbajnoki második, harmadik, és ötödik helyem, de még ennél is jobb eredményt szeretnék elérni. Nagy a tér, ahova fejlődhetek, és még kezdőnek tartom magam. Egyelőre nem érzem azt, hogy eljutottam valahova, és talán ez is a motivációm egyik legfőbb forrása.

AKKOR AZÉRT IGAZOLTÁL ÁT A MCLARENHEZ IDÉN, HOGY KÖZELEBB KERÜLJ A CÉLODHOZ?

Az autók egyenlőek, szóval a csapatok ilyen szinten nem különböznek. Ez nem olyan, mint a valóság. Itt mindenki ugyanazt az autót kapja, csak a branding más. Ezért olyan szoros és izgalmas az e-sport bajnokság és ezért is elérhető könnyebben bárki számára, mivel az esélyek kiegyenlítettek. A McLarenhez azért igazoltam át, mert úgy gondoltam, hogy az e-sport projektet ők komolyabban veszik. Több pénzt áldoznak rá, több embert mozgósítanak, akik segíthetnek nekünk a teljesítményünk tökéletesítésében.

gurulok csak úgy be, hogy mutogassam magamat, mert abban számomra semmi jó sincsen. Alapból otthonról dolgozom, szóval munkaügyben nagyon ritkán kell bejárnom bárhova. Úgyis túlélném, ha nem lenne autóm, tényleg csak a kényelemért meg a különleges eseményekért van.

MENNYIT KELL ÁLTALÁBAN UTAZNOD?

A koronavírus előtt minden hónapban egy hetet Angliában töltöttem 2018 és 2020 közepe között. Összességében sok utazással jár a versenyzés, de most biztonsági okok miatt a legtöbb dolog otthonról van. Idén egyszer sem voltam e-sport ügyben külföldön. Tavaly a második félévben egyetlen egyszer utaztam el Spanyolországba egy Forma 1-es tesztet meglátogatni.

MIT SZOKTÁL CSINÁLNI A SZABAD IDŐBEN, MÁR HA VAN EGYÁLTALÁN?

Nagyon szeretek kirándulni, sportolni, főleg labdajátékokat, például röplabda, pingpong. Természetesen szeretek autót vezetni a valóságban is. Van egy jó vezetéseménytet biztosító autóm, és azzal szoktam kisebb-nagyobb túrákat csinálni ismerősökkel. Nem csak a virtuális világban szeretem teregetni a négykerekű járgányokat, hanem a valóságban is. Akárcsak közúton, teljesen észszerű kereteken belül, magáért a vezetési élményért.

(Erdős Lilla)

EGY INTERJÚBAN EMLÍTETTED, HOGY VANNAK HETEK, AMIKOR 50 ÓRÁT IS KELL KÉSZÜLNÖD. NÁLAD SOHA NEM MERÜLT FEL EZÁLTAL A FÜGGŐSÉG GYANÚJA?

Megmondom őszintén nem, mert nem akarok heti 50 órát gyakorolni, de mégis kell. Szóval ez más, nem egy belső indíttatás, hanem ez egy feladat. Nem fog senki pisztolyt a

MENNYIRE KELL „VISSZAFOGNOD MAGADAT”, AMIKOR FORGALOMBAN VEZETSZ?

Nem kell. Félttem én magamat annyira, hogy ne forduljanak meg butaságok a fejemben, de alapból próbálom elkerülni a forgalmat. Általában szép, üresebb hegyi utakra járok el, vagy esetleg közeli országokba. A budapesti utcákba nem

SZOKOLYAI GÁBOR: „RENDMÁNIÁSOK ELŐNYBEN”

SZOKOLYAI GÁBOR, AZ MCXVI ÉPÍTÉSZMŰTEREM KFT. ALAPÍTÓJA ÉS TÁRSTULAJDONOSA, AKI RÉSZT VETT TÖBBEK KÖZÖTT A DUNA ARÉNA, VALAMINT A SZŐLŐ UTCAI FALUHÁZ TERVEZÉSÉBEN IS. RÉSZLETESEN MESÉLT MUNKÁIRÓL ÉS ARRÓL, HOGY MIT JELENT VALÓJÁBAN BELSŐÉPÍTÉSNEK LENNI.

MIKOR ÉS MIÉRT ALAKULT KI ÖN BEN AZ ÉPÍTÉSZEHEZ VALÓ VONZÓDÁS? KÉSZÜLT VALAHA MÁS PÁLYÁRA?

Nagy vargabetűket írt le a pályaválasztásom. Első diplomámat a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán szereztem meg, közvetlen utána felvételiztem az Iparművészeti Egyetemre. Szerettem tanítani, de már kisgyermekkorom óta motoszkált bennem valami vizuális alkotóvágy, ami nem hagyott nyugodni. Csodának éltem meg, hogy felkészülés nélkül felvettek grafika szakra. Az első évben ráláttam az Építésztanszéken folyó munkára. Számomra nagyon izgalmas, új világ tárult fel, így átjelentkeztem építésztanárként. Azt gondoltam – ha akkor ezt nem is fogalmaztam meg magamnak pontosan –, a mai világunk tele van virtualitással, illúziókkal, viszont egy épületnél kevés valóságosabb, időtállóbb alkotás van. A kreatív embereket hajtja egyfajta „világmegjavító” szándék. Úgy éreztem, az építészetnek a mindennapi életre gyakorolt hatása közvetlenebb, jelentőségteljesebb. Valószínűleg befolyásoltak a dédapámról szóló családi legendák is, aki sikeres építész volt Besztercebányán.

MELYIK ÉPÜLET MEGTERVEZÉSE, ÁTALAKÍTÁSA JELENTETT ÖNNEK LEGINKÁBB KIHÍVÁST?

Mindig az az épület, amiről az aktuális megbízás szól. A feladatok, a helyszínek, a résztvevők, az elvárások, ezek mindig különbözőek, más alkotó fázisban találják meg a tervezőt. Minden esetben szinte újra kell tanulni, megfejteni, megoldani majdnem mindent. Kevés dolgot lehet rutinból kezelni. Ez nem könnyű, de pont ennek változatosságának az izgalmát adja az erőt a következő feladathoz.

TERVEZÉSKOR MENNYIRE KÖTIK MEG, MENNYIRE VIHETI BELE A SAJÁT KREATIVITÁSÁT A MUNKÁIBA?

Sokan úgy képzelik, hogy az építés, belsőépítész nagyokat gondol, azt lerajzolja, leadja a terveket, és az is valósul meg. Valójában nagyon szűk keretek között lehet mozogni, amelyeket meghatároznak a helyszíni adottságok, a megbízói igények, jogszabályok, a költségek stb. De kell lenni egy alkotói koncepciónak, mondanivalónak, ami – képletesen értve – egyben tartja az épületet. Ebben van igazi jelentősége

és lehetősége a saját alkotói szándéknak, és ebben nincs határ, csak a tehetség és a motiváltság. A tervezés egy hosszú folyamat, mely napi szintű együttműködést, kommunikációt jelent, aminek során a szakmaiságot folyamatosan és következetesen képviselni kell. Ez a mi felelősségünk.

MELYIK ÉPÜLET TÜKRÖZI LEGINKÁBB AZ ÖN STÍLUSÁT, LÁTÁSMÓDJÁT?

Szerintem a kortárs építészetet akkor lehet mindenki számára szerethetővé tenni, ha visszatér a történelmi korokban megfigyelhető összművészeti alkotói módszeréhez. Vagyis egy épületen belül együttműködik az építészet, az iparművészet és képzőművészet. Erre jó példát jelentenek a budapesti eklektikus épületek, melyekben az építészeti elemek, falfestések, szobrok, kerámiák, a terrazzo burkolatok, az asztalosmunkák egymást erősítve egységes, impulzív, mindenki számára jól értelmezhető műalkotást eredményeztek. Ezek az épületek széles körben a saját korukban is sikeresek voltak és a mai napig sokan igazán szépnek tartják őket. Ebből kiindulva igyekszem bevonni

Szokolai Gábor

társművészeket az épületeket megalkotó csapatba vagy jómagam is próbálok műfajokon áthidaló ötleteket használni. A most épülő multifunkcionális sportcsarnok belső tereit olyan óriásgrafikákkal gazdagítjuk, amit egy kortárs festmény inspirált. Szerencsére a magyar design és manufaktúrák manapság ismét elég jól prosperálnak, így ennek az alkotómódszernek az érvényesítésében könnyebb dolgom van, mint korábban. Ennek a látásmódnak talán legjobb példája a Duna Aréna.

VAN KEDVENCE AZOK KÖZÜL, AMIKET TERVEZETT?

Egy pályázati tervet szeretek a legjobban. Lassan 10 év telt el azóta, hogy beadtuk, de még mindig jó érzés ránézni. Pályakezdekőknek kellett egy társasházat tervezni a svájci ZUG történeti belvárosába egy leégett ház helyére. Tervünkkel a harmadik fordulóra sikerült bejutni, épphogy lemaradtunk a negyedik fordulóról, ami már díjazást jelentett volna. A svájci építész által képviselt minőség sok magyar építész számára minta, szóval nagyon büszke vagyok rá, hogy több, mint száz magasan iskolázott svájci résztvevő között egyedüli külföldiként sikerült ezt elérni.

AZ ÖN NEVÉHEZ TÖBB SPORTLÉTESÍTMÉNY BELSŐ KIALAKÍTÁSA IS FŰZŐDIK. A MAGÁNÉLETÉBEN IS FONTOS A SPORT?

Igen, a gimnáziumban is sport tagozatra jártam. Ma is igyekszem minél többet mozogni, rendszeresen teniszezek, biciklizem és futok is. Sajnos az építészet nem éppen a legegészségesebb szakma. Sokat ülünk a számítógép előtt, ezeket is állandó megterhelést jelent, ezeket a hatásokat érdemes sporttal ellensúlyozni.

TÖBB OKTATÁSI INTÉZMÉNY TERVEZÉSÉBEN IS RÉSZT VETT. HOGYAN LEHET OLYAN KÖRNYEZETET TEREMTENI, AHOL JÓ TANULNI?

A társadalom elvárása az oktatási intézményekkel szemben változik, ahogy a módszertan és az oktatók és diákok közötti kapcsolat is, ennek megfelelően pedig az építészeti programalkotás. Ez leginkább az egyetemekenél érhető tetten. Egyre differenciáltabb, rugalmasabb, átláthatóbb térhasználat az igény. Nagyobb a jelentősége a közösségi tereknek, ahol a tanórák között minél otthonosabban, inspiráltabban lehessen

készülni a következő órára, egymással együttműködni, vagy csak találkozni. Egyre több szolgáltatást kell nyújtani a hallgatóknak, hogy minél inkább marasztalja őket az épület a tanulásra és a közösségi élményekre.

AZ ÖN CÉGE, AZ MCXVI ÉPÍTÉSZMŰTEREM KFT. SZÍVESEN FOGLALKOZIK MOTIVÁLT FIATALOKKAL. MIT ŪZEN NEKIK, MILYEN KÉPESSÉGEK SZŪKSÉGESEK AHHOZ, HOGY VALAKIBŐL JÓ BELSŐÉPÍTÉS SZÁVÁLJON?

Az építészet és belsőépítészeti nem elválasztható egymástól. Nem tudnám meghatározni, hogy hol van vége az egyiknek és hol kezdődik a másik. Minden belső tér építészeti tér. A tervezési feladatok során így érdemes gondolkodni. Szóval, aki belsőépítészettel, helyesebben, két szóban, belső építészettel szeretne foglalkozni, előnyös jó építésznek is lennie.

A másik szempont, hogy az épületek egyre bonyolultabbak, a tervezés és a kivitelezés folyamata is egyre összetettebb. Ezt csak szigorú rendszerszemlélettel lehet uralni. Szóval rendmániások előnyben.

(Bálint Boglárka)

MUCSI ZOLTÁN:

„NEM KELL A CUKROT CUKROZNI”

MUCSI ZOLTÁNT EGY ORSZÁG ISMERI, ELSŐSORBAN KARAKTERES, VÍGJÁTÉKI SZEREPEI MIATT. EZÚTTAL KERÉKGYÁRTÓ YVONNE EGYÜTT KEZDTÜK CÍMŰ, ÚJ ALKOTÁSÁBAN SZEREPEL. A FILM EGY „FELNÖVÉS” TÖRTÉNET, MELYBEN KILENC FIATAL TALÁLKOZIK ÚJRA, TÍZ ÉVVEL AZ ÉRETTSÉGI UTÁN. A KÖNNYED, MÉGIS ELGONDOLKODTATÓ ALKOTÁS EGYIK FŐSZEREPLŐJE AZ ÖNFEJŰ APÁT ALAKÍTÓ MUCSI, AKIT A CSODÁLATOS BADACSONYI FORGATÁSI HELYSZÍNEEN VOLT LEHETŐSÉGÜNK ELCSÍPNI EGY INTERJÚ EREJÉIG.

MI AZ, AMI LEGJOBBAN TETSZIK ÖNNEK AZ EGYÜTT KEZDTÜK FILMBEN?

Reményeim szerint egy nagyon szerethető film lesz. Az idősebbek majd rá fognak ismerni, örülni fognak, hogy nosztalgizhatnak, hogy milyen volt fiatalnak lenni. A fiatalok meg ráismernek majd önmagukra, hogy ebben a korban mennyi bolondságot csinálnak.

HOGYAN TUD AZONOSULNI A FILMBÉLI KARAKTERÉVEL?

Remélhetőleg jól. Majd utólag kiderül. *(nevet)*

TUDNÁ A KARAKTERÉT EGY SZÓVAL VAGY EGY MONDATTAL JELLEMEZNI, HOGY NAGYJÁBÓL MIRE SZÁMÍTSUNK TŐLE?

Jóindulatú, de önfejű ember. Azt gondolja, hogy ahogyan ő látja a világot, az a jó, és mindenkinek úgy kellene azt látni.

ÁLTALÁBAN HOGYAN SZOKTA KIVÁLASZTANI, HOGY MELYIK SZEREPET VÁLLALJA EL? EZEKRE MINDIG RÁBÓLINT VAGY VALAMIKOR JOBBAN UTÁNA SZOKOTT NÉZNI, HOGY VAJON A KARAKTER MENNYIRE ILLIK ÖNHÖZ?

Igazából akkor utasítom vissza, ha azt érzem, hogy ez nagyon nem én vagyok, de ez talán csak 2-3 alkalommal fordult elő. Viszont van, amikor a túl sok elfoglaltság vagy a nehéz időbeli egyeztetés miatt nem tud az ember elvállalni egy munkát.

MIKOR MOST A KARANTÉN UTÁN VISSZATÉRT DOLGOZNI, AKADT BÁRMILYEN NEHÉZSÉGE?

Nyilván mindenkinek volt. Ez inkább a színházi munkákat érinti, ahol nagyon sok idő kimaradt, nekem nagyon sok előadásom elmaradt. De nem csak nekem. Sokunknak rengeteg előadását halasztották el és 2020. november 4-e óta ez már a harmadik hullám. Egészen onnantól, novembertől nem játszottunk idén júniusig. Ez nagyon nagy kiesés volt. Ezek után az előadásokat visszahozni színpadra elég nehéz volt. A film viszont egy picit más...

HIÁNYZOTT AZ, HOGY SZÍNPADON LEGYEN?

Természetesen a bizonytalanság az senkire sincsen jó hatással. Kiesett az ember egy megszokott ritmusból. Szóval hiányzott.

EGY KORÁBBI NYILATKOZATÁBAN AZT MONDTA, HOGY JÁTSZANI SZERET SOROZATOKBAN, DE NÉZNI NEM NAGYON, MERT SZERETNÉ KERÜLNI A FÜGGŐSÉGEKET.

Hát azért, mert van nekem elég egyéb más függőségem és nem kell a cukrot cukrozni. *(nevet)*

VOLT MÁR OLYAN SOROZAT, AMINEK A FÜGGŐJÉVÉ VÁLT?

Biztos volt. Ami hirtelen eszembe jut, az a Twin Peaks, amit nagyon-nagyon szerettem.

De azért nézek én sorozatot, viszont nem pusztulok bele, hogyha kimarad egy-egy rész. A napi sorozatra egyébként nincs időm, mert abban az időpontban általában játszom.

A SAJÁT FILMJEIT, SOROZATAIT, VAGY SZÍNHÁZI ELŐADÁSAIT VISSZA SZOKTA NÉZNI? EGYÁLTALÁN SZERETI ÚJRA NÉZNI SAJÁT MAGÁT?

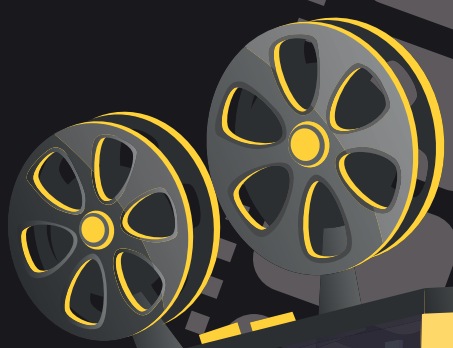
Nem nagyon. Csak jóval később talán. Szóval sorozatoknál, inkább a részekbe nézek bele, de abba is később. Filmet is akkor nézem meg nyugodt szívvel, hogyha eltelik valamennyi idő, mert akkor már más rálátással tudom figyelni.

AZ EGYÜTT KEZDTÜK FILM EGY GIMNÁZIUMI OSZTÁLYTALÁLKOZÓBÓL INDUL, GIMNÁZIUMI HAVEROKBÓL. ÖN TARTJA MÉG A KAPCSOLATOT A GIMIS BARÁTAIVAL, VAGY SZOKTAK ÖSSZEJÁRNI?

Nem, viszont két általános iskolai osztálytársammal tartom a kapcsolatot. Igazából szétszóródtunk különböző helyekre a világban. Én elkerültem onnan, ahol a gyermekéveimet éltem, aztán utána Szolnokon voltam '94-ig, majd azóta Budapesten. Tehát nagyon megváltozott az élethelyzetem.

(Erdős Lilla-Millei Anikó)

EGYÜTT Kezdtük

**NAGY MAGYAR FILMTESZT HAMAROSAN!
FIGYELD A NAGYDIAKTESZTEK.HU OLDALT
ÉS A NAGY DIÁK TESZTEK APPOT!**

NFI

**NEMZETI
FILMINTÉZET
MAGYARORSZÁG**

CINEMIRA

MI AZ A CINEMIRA?

EGY IFJÚSÁGI FILMFESTIVÁLÉRŐL ÉS EGY DEPRESSZÍV HÁROMSZÖGRŐL

NEGYEDIK ALKALOMMAL RENDEZTÉK MEG IDÉN A CINEMIRA NEMZETKÖZI GYEREK- ÉS IFJÚSÁGI FILM Fesztivált, ezúttal a Budapesti Akvárium Klubban 2021. október 8-10. között. Idáig kizárólag gyerekeknek szólt a fesztivál, de idén először kifejezetten kamaszoknak, 13 éven felüli fiataloknak szóló hétvégét is tartottak. De mi is pontosan a Cinemira, és milyen filmek népszerűsítését köszönhetjük az eseménynek idén?

A Cinemira fesztivál alatt a fiatalok megismerkedhettek a filmalkotás folyamatával, valamint a filmparral. A nézők október 9-10. között világszerte kiemelkedő, fiataloknak szóló rövidfilmeket, mozifilmeket láthattak, amik olyan témákat dolgoztak fel, mint az útkeresés vagy szülőktől való függetlenedés. A kamaszok a vetítéseken kívül számos workshopon és castingon vehettek részt. A fesztivál ideje alatt olyan híres emberekkel találkozhattak, mint Josefine Frida, a SKAM sorozat sztárja. Sikeres magyar rendezőket is megismerhettek, mint Nagypál Orsi, Horvát Lili, Herendi Gábor és Deák Kristóf. Vasárnap számos filmdíj is gazdájára lett: az Aranymókus-díjat a legjobb magyar ifjúsági film és a legjobb animációs kisfilm kategóriában Darabos Éva nyerte, a Pá, kis panelom! című rövidfilmjével. Emellett még számos kategóriában nyertek díjat nemzetközi filmek, illetve diákok által készített rövidfilmek is.

A fesztivált minden évben megelőzi egy szakmai nap, a Pitch Fórum, ahol felnőttek bemutatják filmterveiket, amiket a szakmai zsűri véleményez, és a gyerekekből álló zsűri értékeli, díjazza azt. Az idei év különlegessége, hogy a 15-18 éves korosztály is bemutathatta filmterveit. A Nemzeti Filmintézet Fast Forward Programja és a Cinemira rendezte nyáron a Junior Script Labet, ahol három héten keresztül dolgozhattak a fiatalok a filmterveken. A 8 filmötlet közül a fődíjat Gárdos Máté, a „Vízszintesen lefelé” című filmterve nyerte, ami fiatalkori depresszióval és az öngyilkossággal foglalkozik. Máté már korábban is próbált rövidfilmeket készíteni, de mindenképpen a legérettebb filmes munkájának a „Vízszintesen lefelé” tartja, aminek ötlete egy matematika óra alatt pattant ki a fejéből. „Innen is köszönöm a gimis matek tanáromnak, hogy anno megtanította a depressziószög fogalmát, ami tulajdonképpen a film címe.” A depressziószög egy vízszintes vonal és egy derékszögű háromszög átfogója által a vízszintes vonal alatti bezárt szöveget jelenti. Az

átfogó a sínpálya, ahol a vonat közlekedik, és főhősünk így kerül egyre mélyebbre, egyre távolabb a boldogságtól, vagyis a vízszintes vonaltól. Számára a filmalkotás egyfajta terápia; ő is, mint sokan mások, átélte a depressziót. „Az, hogy a korosztályomból álló zsűri nekem ítélte oda a fődíjat, az egy nagyon fontos mérföldkő az életemben.” A zsűrivel együtt úgy véli, ez egy olyan téma, amiről beszélni kell, hiszen rengetegen küszködnek depresszióval. „Volt egy fiatal lány, aki odajött hozzám kérdezgetni a filmtervemről, és kiderült, hogy hasonló problémákkal küzdött, mint én. Az ő érdeklődése volt talán ennek a napnak az egyik fődíja.” Máté a jövőjét a filmiparnak szeretné szentelni, másokon szeretne segíteni a filmjével. „Azért kezdtem el írni a film forgatókönyvét, hogy másokon segíteni tudjak vele, hiszen nekem is segítségre lenne szükségem, hogy minél több ember, minél több hozzám hasonló fiatal meghallja az üzenetét. És a Cinemira pont erre adott lehetőséget.”

(Millei Anikó)

PÉRELI ZSUZSA:

„Nem vagyok az a fajta, aki büszkélkedik”

PÉRELI ZSUZSA KOSSUTH-DÍJAS ÉS MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJAS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZ, EZEN BELÜL IS KÁRPITMŰVÉSZ. HOGY MI VITTE A GOBELINMŰVÉSZET FELÉ ÉS HOGY TERVEZ MEG EGY KIÁLLÍTÁST - EZEKRŐL IS BESZÉLT LAPUNKNAK ADOTT INTERJÚJÁBAN A NEMZET MŰVÉSE.

MIÉRT KEZDETT FOGLALKOZNI ANNAK IDEJÉN A GOBELINMŰVÉSZETTEL?

Tudniillik festőművészeknek készültem egészen addig, amíg egy barátom meg nem látta a pasztellképeimet. Azt mondta, hogy olyan, mintha szöve lenne a kép. Elvitt engem egy kárpitművésznőhöz, aki Ferenczy Noémi tanítványa volt. Ő a képeimet látva azt mondta, szívesen megtanít szőni. Beleszerettem ennek a technikának a nehézségébe, abba, hogy rengeteg idő, amíg egy kép elkészül, ugyanakkor természetes anyagokból készül (selyem, gyapjú, pamut, egyebek). Körülbelül a tizenharmadik század óta a technika változatlan. Ugyanakkor lehetőséget ad arra, hogy a jelen dolgokról szóljon. Amikor először ezt a technikát megismertem, elkezdtem tájékozódni. Tulajdonképpen a félműveltségem volt az, hogy úgy gondoltam, az óriás méretű kárpit a kárpit, és nem lehet kisebbet szőni, kisebb dologról szólnia. Mert a régebbi kárpitok vagy bibliai, vagy harci jeleneteket ábrázoltak és a mai embernek ez kicsit ódonnak tűnt. Amikor kiderült, hogy ezzel akár portrét is szőhettek valakiről, bármit meg tudok valósítani, amit a festészetben tettem, hát bele is szerettem.

NEMRÉG ZÁRULT LEGUTÓBBI KIÁLLÍTÁSA A DORNYAY BÉLA MŰZEUMBAN. HOL ÉS MIKOR TERVEZI BEMUTATNI A KÖVETKEZŐT?

A COVID miatt utoljára 2 éve volt kiállításom Makaón, Kínában. Utána bejött a járvány és a salgótarjáni kiállítást másfél évig kellett halasztanunk. Amikor végre megvalósult, nagyon örültem neki, és kaptam egy következő meghívást, ami november 12-én nyílik az Egri Érseki Palota kiállítótermében. Fantasztikus, különleges helyszín. Megkaptam a helyszín alaprajzát. Természetesen el is mentem megnézni, és papíron megterveztem a kiállítást. Nem úgy van, hogy a saját

műveimet hordozom „falról falra”, minden kiállítás, minden helyszín más. Nagyon fontos a helyszín és annak a mondanivalója. Ez egy szakrális terület lesz, úgyhogy ilyen módon fogom választani az anyagot.

MIRE LEGBÜSZKÉBB MŰVÉSZETÉN BELÜL?

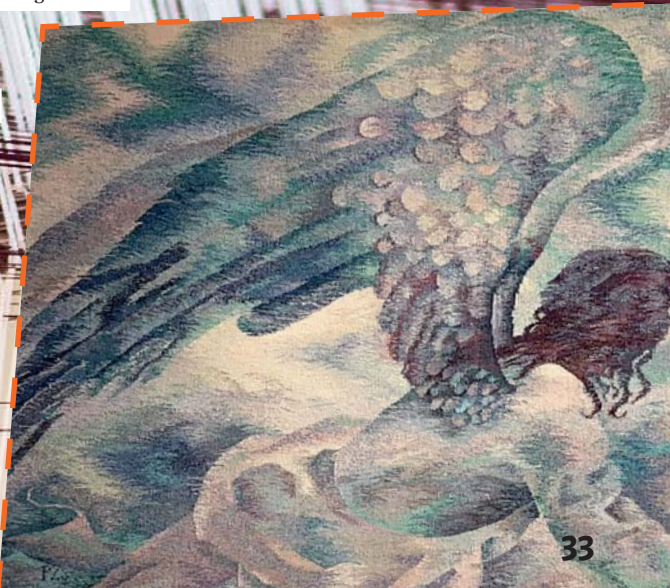
Nem vagyok az a fajta, aki büszkélkedik. Arra lennék büszke, ha más büszke lenne rám.

MI ADJA A MOTIVÁCIÓJÁT?

Mindig a keresés. Valami téma, látvány, probléma, öröm bekerül a látóterembe és akkor gyakorlatilag csak azzal foglalkozok. Ha valaki ismeri nagyjából az életművem, akkor láthatja, hogy a korai időkben régi némafilmszínésznőkről szöttem, Asta Nielsenről, a nagy színpadi díváról, Sarah Bernhardt-ról. Aztán később – miután budapesti születésű vagyok – elkezdett érdekelni a falu. Sokat jártam falura témákat és régi padláson heverő tárgyakat gyűjteni. Ebből is született egy korszak, amikor a falusi életről szöttem. Nem olyan zsánerképeket, hogy „iszogat a bácsi a kocsmában”, hanem arról, ahogy a falun őrzik az elmúlt világ szépségeit, nehézségeit, történeteit. Egy vőfélyről például, aki a fotóműterembe megy, mint tulajdonképpen oda nem illő figura. Aztán Görögországban járván egy fantasztikusan szép kis kápolnába nem lehetett bemenni, de egy kis ablakon be lehetett nézni. Itt egy fénycsőva megvilágított egy arany ikont. Ezután elkezdtem arany, általam ikonnak nevezett képeket szőni. Az ikont olyan helyzet vagy téma érdemli meg, ami szentség. Úgyhogy a gyerekkorról szöttem például

ikont aranyfonállal, aranyzsinórral, egyebekkel. A pravoszláv ikonokon a szentek arca, keze festve van és a többi része pedig arany domborítás. Én ezt a fonállal csináltam. Született egy Gyerekmadonna, aki egy kislányka, aki a babájával gyakorolja, hogy milyen lesz mamának lenni. A gyerekkor szentségéről is szöttem, annak Aranykor a címe. Ezután pedig a tájképek jöttek. Olyanok, amik nem csak arról szólnak, hogy milyen gyönyörű egy táj, hanem mondanivalójuk van, amit úgy látom, hogy meghallanak az emberek. Aztán a tájba bekerültek angyalok, de ezek sem klasszikus módon. Úgyhogy ki tudja, még merre fogok kanyarodni? Az biztos, hogy időszakonként mindig mikor úgy érzem, hogy kiszöttem magamból, ami mondanivalóm volt, akkor kanyarodok egyet és másról beszélek. De nem csak szövkök, hanem festek is, kollázsokat is csinálók és bármilyen technikát, amibe éppen beleszeretek.

(Oláh Szabolcs)

A NETFLIXEN INNEN ÉS TÚL

PATTOGATOTT KUKORICA ÉS ÍNYCSIKLANDÓAN HÍVOGATÓ, GUSZTUSOS SAJTSZÓSZ. A PUHA KIS ÁGYUNK MÁR ELŐKÉSZÍTVE, A KÓLÁS MŰANYAG DOBOZOK EGYMÁSNAK ÚTODÓ SZIMFÓNIAJA PEDIG IZGATOTT KÉSZÜLŐDÉSRE BUZDÍT. MINDEN KÉSZEN ÁLL AZ IDILLI FILMMARATONUNKHOZ. MÉG CSAK REGGEL 10 ÓRA VAN, DE MI MÁR IZGATOTTAN FÉSZKELŐDÜNK JOBBRA-BALRA AZ ÁGYUNKBAN. VIDÁMSÁGOT ÉRZÜNK, ÉS MÁR ALIG VÁRJUK, HOGY MINDEN FÜGGÖNYT BEHÚZHASSUNK ÉS VÉGRE ELKEZDŐDHESSEN A VALÓSZÍNŰTLENÜL TÖKÉLETES IDŐTÖLTÉS.

A NETFLIX MÁR VÁR!

Bekapcsolva a tévéket nem is lehet kérdés, hogy melyik csatornát válasszuk, és pontosan hová is kattintsunk: a Netflixre és a különböző sorozat és film szolgáltatókra, illetve stream felületekre esik szinte mindannyiunk választása.

Amint megjelenik a piros N logó, azonnal zombivá válunk. Megmagyarázhatatlan vágyódás és bizsergés lesz úrrá sokunkon.

Akárcsak a porszívó, úgy szippant be egyre kíméletlenebbül és hevesebben a Netflix. A főoldalt meglátva önkéntelenül is elégedett mosolyra húzódik a száj. Mintha egy rég nem látott, a szívünkhez igen közelálló ismerősünket üdvözlénné újból. Hízik az egónk a tudattól, hogy a kis ujjunkat sem szükséges megmozdítanunk, ha úgy tetszik, hiszen a Netflix monitorozza az eddig kedvelt

és sokat nézett filmtípusainkat, és kategória szerint ajánl. Csakis nekünk. Arany tálcán kínálja fel a legfrissebb, szinte még tűzforró vígjátékokat vagy éppen krimiket. Hol vannak már azok a régi idők, amikor kazettákra és dvd-re vadásztunk a Tesco polcain?

Hosszú percekig, netán órákig tartó keresgélés a filmek között? Kattintgatás a színes, lenyűgöző filmes borítók és előzetesek csábító rengetegében?

Bizonytalanság, hogy pontosan melyik filmet vagy sorozatot is válasszuk? A munkahelyen mindenki a Bridgerton családról pusmog. De minket az a spanyol, kimondhatatlan című nyálás cukorszirupra hajazó szappanopera izgat. Meg merjük nézni? Vajon mi lesz az ismerőseink reakciója, amikor a következő napon ránk kérdeznak: hogy tetszett a Bridgerton?

AZT NÉZD, AMI BOLDOGGÁ TESZI!

Kellemetlen percek következnek, ugyanis félünk beismerni, hogy mi nem a többi embert követtük, hanem valami más ragadta meg a figyelmünket. Sajnos egyre gyakoribb jelenség a fogyasztói társadalom folyton „pusholó” világában, hogy úgy érezzük, magyarázkodnunk kell olyankor, amikor nincs kedvünk felülni a hypevonatra, és akarva akaratlanul is lemaradunk a „legjobb pillanatokból”.

De ettől tartva nehogy olyan filmek és sorozatok nézésébe kezdj, melyekre valójában nem is igazán vagy kíváncsi, nem a te stílusod! Ha legközelebb bekapcsolod a Netflixet, tedd fel magadnak a kérdést: milyen filmre vágyom most? Csakis magadra hallgass! Kapcsolódj ki, ne versenyként fogd fel a sorozat ledarálását, hanem egyfajta énidóként. Amit megérdemelsz.

(Tollas Timi)

AZ ORSZÁG LEGSZEBB CAMPUSA MISKOLCON RÁD VÁR!

MŰSZAKI FÖLD- ÉS
ANYAGTUDOMÁNY

JOGÁSZ

EGÉSZSÉGTUDOMÁNYOK

8 KAR

ALAP ÉS MESTERKÉPZÉSEK

MAGYAR ÉS KÜLFÖLDI ÖSZTÖNDÍJAK

ÁTLAG FELETTI KOLLÉGIUMI FÉRŐHELY BARÁTSÁGOS ÁRAKON

KITŰNŐ SPORTOLÁSI LEHETŐSÉGEK

HAGYOMÁNYOK, BARÁTSÁGOK, BULIK

GÉPÉSZET ÉS INFORMATIKA

KÖZGAZDÁSZ

BÖLCSÉSZ KÉPZÉS

ZENEMŰVÉSZET

MISKOLCI

EGYETEM

Ha többet akarsz tudni, látogass el hozzánk!

Nyílt Napok: 2021. december 9-10.

Ha az ősök is szeretnék többet tudni a Miskolci Egyetemről, szólj nekik!
Online tájékoztatót tartunk a szülőknek is 2021. december 2-án!

www.uni-miskolc.hu

@miskolci_egyetem

@unimiskolc

Nyerj egy fotóval mobilt vagy tabletet!*

Legyél te is Digitális Mentor!

Tanítsd meg egy rokonodnak vagy ismerősödnek egy online szolgáltatás vagy alkalmazás használatát! Fotózz egy közös szelfit a mentoráltaddal, és írd meg mellé egyetlen mondatban, hogy mit tanult az illető!

Részletek: www.allianz.hu

* Fődíj: 1 darab Samsung Galaxy S21 (phantom gray) mobiltelefon, Különdíj: 1 darab 11" Samsung Galaxy Tab S7 (silver) tablet